

VANHEMPIEN KOKEMUKSIA NUOREN SEURAKUNTAAN OSALLISTUMISESTA

Jenna Keskinen
Opinnäytetyö, syksy 2015
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosiaalialan koulutusohjelma
Kristillinen lapsi- ja nuorisotyö Sosionomi
(AMK) + kirkon nuorisotyönohjaajan
virkakelpoisuus SISÄLTÖ

1	JOHDANTO .....
---	----------------

2 TAPIOLAN SEURAKUNTA.....	3
3 KRISTILLINEN KASVATUS.....	4
3.1 Kristillisen kasvatuksen määrittely.....	4
3.2 Kotien arvot, hengellisyys ja uskontokasvatus	6
3.3 Seurakuntien nuorisotyö	8
3.4 Oppilaitosyhteistyö	10
3.5 Isostoiminta	11
4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	14
4.1 Tarkoitus ja tavoitteet	14
4.2 Laadullinen tutkimus	17
4.3 Aineiston keruu haastatellen	18
4.4 Aiempia tutkimuksia	20
4.5 Luotettavuus.....	20
4.6 Toteutus	22
5 TUTKIMUSTULOKSET	24
5.1 Perheiden asuinalueet, taustat ja arvot	24
5.2 Seurakunnan nuorisotyö antaa eväitä elämään	26
5.3 Rippikoulun jälkeinen nuorisotyö.....	28
5.4 Ilon aiheita seurakunnasta	30
5.5 Vanhempien toiveet seurakunnalle	32
6 JOHTOPÄÄTÖKSIÄ	34
7 POHDINTA	38
LÄHTEET	41

LIITTEET

LIITE 1: Haastattelukysymykset.

LIITE 2: Kirje vanhemmille.

OPINNÄYTETYÖN TIIVISTELMÄ

Jenna Keskinen. Vanhempien kokemuksia nuoren seurakuntaan osallistumisesta. Syksy 2015, 55 s., 2 liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus.

Opinnäytetyössä tavoitteena oli selvittää vanhempien kokemuksia nuorensa seurakuntaan osallistumisesta. Työssä tutkittiin, onko nuoren seurakunnassa käynti ollut perheelle myönteistä, vaikuttanut vanhempien mielipiteisiin kirkosta tai aktiivisuuteen seurakunnassa. Kohderyhmänä olivat tällä hetkellä Tapiolan seurakunnan nuorisotyön toiminnassa mukana olevien nuorten vanhemmat. Tutkimus suoritettiin haastattelemalla neljää vanhempaa kasvokkain. Tutkimustapa oli laadullinen. Tutkimus ei ole yleistettävissä, mutta kaikki kokemukset ovat arvokkaita ja kertoivat vanhempien saamista kokemuksista nuorisotyöstä. Haastattelut osoittivat, että vaikka vanhemmat eivät itse ole nuorisotyössä mukana, he silti saavat vaikutteita seurakunnasta nuorensa kautta. Nuori ei tule seurakuntaan yksinään: koti on aina läsnä.

Tutkimuksessa selvisi, että nuoren kokemus kirkosta välittyy vanhemmille. Nuoren kuva kirkosta muutti vanhempien kuvaa kirkosta siten, että molemmilla oli samanlainen kuva. Nuoren seurakuntaan osallistuminen ei tutkimuksen kokemusten myötä ollut vaikuttanut vanhempien arvoihin. Asenteet seurakuntaa kohtaan muuttuivat nuoren myötä yleisesti myönteisemmiksi. Vanhemmat arvostivat seurakunnan nuorisotyötä. Seurakunta koettiin turvallisenä paikkana. Vaikka vanhempi suhtautuisi kriittisesti kirkkoon, voi hän kokea nuoren osallistumisen seurakunnan toimintaan myönteisesti.

Vanhemmille oli tärkeintä, että nuorella on hyvä olla.

Tutkimuksen kokemuksia on mahdollista huomioida kehitettäessä seurakunnan nuorisotyötä kohti vanhempien toivomaa suuntaa. Tapiolan seurakunnassa on olennaista toiminnan jatkuminen samankaltaisena, sillä vanhemmat ovat tyytyväisiä nykyiseen tilanteeseen. Jatkotutkimusaiheena voisi olla kattavamman vaikuttavuustutkimuksen tekeminen. Kiinnostavaa olisi tietää, millaisia kokemuksia vanhemmilla on muualla Suomessa.

Asiasanat: nuorisotyö, vanhemmat, seurakunta, kvalitatiivinen tutkimus
ABSTRACT

Jenna Keskinen. Parents experiences in church youth work. 55 p., 2 appendices. Language: Finnish. Autumn 2015. Diakonia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

This is a research about the youth work in Tapiola's congregation in which the survey also was conducted. The answer were collected from four parents. The main goal was to find out what kinds of experiences the parents have about their youngster participation in congregation's activities. The target group was parents

whose young people are at the moment in youth activities of Tapiola congregation. The study was conducted by interviewing four parents face to face. The approach was qualitative. The study is not generalizable, but all experiences are valuable and it tells homes experience of the church youth work. The interviews pointed that even if the parents are not themselves involved in youth work, they still are influenced, through their young people, by the church. Young does not come in congregation by them self: Home is always present.

The study found that young people's experience of the Church is transmitted to parents. Young's opinion of the church changed their parent's opinion of the Church, in such a way, that both had a similar view of the church.

According the study experience the young's involvement in the church, was not affecting in parent's values. Attitudes became generally positive towards the congregation, because young pointed it. Parents appreciated the congregation's youth work. The church was seen as a safe place. Even parent would have an critical attitude towards the church, parent can experience young people's involvement in church as an positive thing. Wellbeing of the youth was the most important thing to the parents.

The study experiences are possible to take into account, when congregation is going to develop the youth work of the church, towards the way that parents would want it to be. Because parents are satisfied with the current situation of the Tapiola congregation, it is essential to continue operation as similar as possible. Further research could be a fuller effectiveness research project. It would be interesting to know what kind of experiences parents have the rest of Finland.

Key words: church youth work, parents, congregation, qualitative research

1 JOHDANTO

Kirkon nuorisotyötä järjestävät Suomessa seurakunnat. Seurakuntien toiminta sisältää yleensä nuorteniltoja tai avoimia ovia, messuja ja erilaisia tapahtumia. Toiminnan pääpainopiste on nuorissa. Toimintaa toteuttavat nuorisotyöntekijät, muu kirkon henkilökunta ja vapaaehtoiset. Pääsääntöisesti nuorisotyö on laadukasta, monipuolista ja innostavaa.

Kristillistä kasvatusta toteutetaan kodeissa, kouluissa ja seurakunnissa. Kasvatus alkaa nuoren synnyttyä ja jatkuu läpi elämän. Yhteistyö eri toimijoiden välillä on olennaista. Opinnäytetyössäni nousee esille huomio, että kotien ja seurakuntien välistä yhteistyötä pitäisi lisätä.

Opinnäytetyössäni tutkittiin vanhempien kokemuksia nuoren seurakuntaan osallistumisesta. Aihe oli ajankohtainen, sillä tutkimustuloksia aiheesta oli vähän ja Tapiolan seurakunta oli aiheesta kiinnostunut. Oli tärkeää saada ihmisiltä suoraan heiltä kysyttyä tietoa eikä vain tilastoja. Nuorten vanhempien kohtaaminen mahdollistui haastattelujen avulla. Luonnollisesti opinnäytteeni antaessa positiivista näkyä nuorisotyön vaikutuksesta vanhempiin, työni antaa perusteluja nuorisotyön ja muun kirkon toiminnan olemassaololle. On mahdollista, että työni antaa arvokkaita syitä pyörittää toimintaa, vaikka siellä kävisi vain muutama nuori, jos nuorten avulla vaikutukset leviävät laajemmalle.

Teema oli monellakin tapaa ajankohtainen. Ensimmäkin aihe oli noussut pintaan Tapiolassa ja monissa muissakin seurakunnassa olen kuullut pohdittavan tämän kaltaisia asioita. On havahduttu aidon ihmisiltä suoraan tulevan tiedon merkitykseen. On tärkeää tietää, mitä vaikutuksia nuorisotyöllä on laajemminkin. Opinnäytetyö saattaa nostaa myös esille kehittämistarpeita. Mahdollisesti opinnäytetyö voi tuoda kerätyn tiedon avulla motivaatiota seurakunnan työntekijöille, sillä vaikka vaikuttavuutta on vaikea mitata, luulisi työni antavan jotakin positiivisia tuloksia nuorisotyöstä.

Sisällytin seurakunnan toiminnaksi kaiken, missä evankelis-luterilainen kirkko ja nimenomaan Tapiolan seurakunta on järjestäjänä tai yhteistyökumppanina. Valitsin haastatteluihin sellaisia nuorten vanhempia, joiden nuoret käyvät nimenomaan nuorisotyön toiminnassa ja painotan muutenkin nuorisotyötä työssäni. Nuorisotyötä on se kaikki, missä nuoret ovat pääasiallisesti kohderyhmänä ja kävijöinä. Käytännössä Tapiolan seurakunta määrittelee, mikä heidän työstään on nuorisotyötä. Tutkimukseni kohderyhmä on Tapiolan seurakunnan rippikoulun jälkeisen nuorisotyön nuoret perheineen ja nimenomaan perheen vanhemmat. Tutkimuksessa on myös mukana perhe, joka ei asu Tapiolan alueella. Määrittelin kohderyhmäni, että riittää, että joku perheen lapsista tai nuorista osallistuu Tapiolan seurakunnan toimintaan. Pääpaino on Tapiolan seurakunnan toiminnassa eikä jäsenyydessä. Tähän on syynä nuorten ja varsinkin nuorten aikuisten voimakas liikkuvuus yli aluerajojen.

Opinnäytetyöni oli kokemusten tutkimista. Tutkimuksessani ei täytynyt vaikuttavuustutkimuksen klassiset kriteerit kuten seuranta. Nuorisotyön tavoitteena ei ole antaa vanhemmille kokemuksia, mutta tutkimuksessani nämä kokemukset nousivat esiin.

Tieto oli kuitenkin ehkä tärkein syyni tähän opinnäytteeseen. Aiheesta ei liiemmästi ole tutkittua ja yhteen koottua tietoa. On tutkimuksia, joissa tutkitaan vanhempien vaikutuksia nuoriin, mutta tässä työssä asettelu on vastakkainen. Uskon, että on tärkeä nostaa myös nuorten vaikutus vanhempiin esiin. Pelkästään vanhemmat eivät toimi perheessä arvojen välittäjinä.

Työni kehitti minua ammatillisesti monin tavoin. Opin tutkimuksen tekoa, pääsen kohtaamaan erilaisia ihmisiä, syvennän ymmärrystä kirkkoon liittyvistä arvoista ja asenteista ja löydän työkaluja tulevaan työhöni. Hahmotan laajemmin nuorisotyön kenttää ja opin ymmärtämään nuorisotyön pitkäaikaisvaikutuksia. Havaitsin, että perheen merkitystä nuorisotyössä pitäisi korostaa.

2 TAPIOLAN SEURAKUNTA

Tapiolan seurakunta sijaitsee Espoossa, ja kattaa alueellisesti Tapiolan, Laajalahden, Mankkaan, Taavinkylän, Westendin ja Otaniemen. Tapiolan seurakunta on osa Espoon seurakuntayhtymää. Seurakunnan jäseniä on noin 23 000. Tapiolan alue on muutoksessa muun muassa rakennushankkeiden vuoksi, joka aiheuttaa seurakunnalle omat haasteensa, mutta myös mahdollisuudet. (Espoon seurakunnat 2015.)

Seurakunnan jumalanpalveluselämä on vilkasta, ja sunnuntain messujen kävijämäärä on Espoon tilastoissa ensimmäisten joukossa. Muukin toiminta on aktiivista. (Espoon seurakunnat 2015.) Nuorisotiimi haluaa olla perheiden palveluksessa, mikä heidän mukaansa tarkoittaa tervettä kristillistä kasvatusta ja läsnäoloa nuorten elämässä sekä hyvissä että huonoissa hetkissä (Nuorisotiimi 2015).

Yhteistyökumppanini oli Tapiolan seurakunnan nuorisotiimi. Nuorisotiimiin kuuluu pappeja ja nuorisotyöntekijöitä. Nuorisotyöntekijöitä on viisi, ja heillä on vastuullaan eri työaloja kuten perus-, erityis- ja varhaisnuorisotyö. Nuorisotyöntekijöistä kaksi ja papeista yksi tekee perusnuorisotyötä, johon tutkimukseni varsinaisesti kohdentuu. Tapiolan seurakunnan nuorisotyö järjestää nuorteniltoja, messuja, leirejä, kerhonohjaaja- ja isoskoulutusta. Nuorisotyössä on mahdollisuus musiikin harrastamiseen. Nuorisotyö on Tapiolassa aktiivista ja etenkin isoskoulutukseen osallistuu paljon nuoria.

Olen erityisesti nuorisotyönohjaaja Marjo Nissilän kanssa keskustellut ja työstänyt opinnäytettäni, vaikkakin idea on tullut koko tiimin ideoidessa. Varsinainen idea oli pastori Erika Kallion, mutta aihetta muokattiin. Koko tiimi on ollut mahdollisuuksien mukaan kanssani yhteistyössä. Nissilällä olen kertonut ajantasaista tietoa opinnäytetyöni etenemisestä, ja hän on välittänyt tietoa muulle nuorisotiimille.

3 KRISTILLINEN KASVATUS

3.1 Kristillisen kasvatuksen määrittely

Muhosen ja Tirrin (2008, 64) mukaan kristilliselle kasvatukselle ei ole olemassa yksiselitteistä määritelmää. Käsitettä käytetään eri yhteyksissä eri tavoin. Kasvatuksellekaan ei ole yksiselitteistä määritelmää. Kristillinen kasvatus sisältää elementtejä, joita ei ole missään muussa kasvatuksessa. Kristillisen kasvatuksen lähtökohtana on Jeesuksen antama lähetyskäsky. Kristillinen kasvatus perustuu kristinuskon perusteisiin. Kristillisen kasvatuksen tavoitteena on kristillisen uskon sisäistäminen omaa elämää kantavaksi voimaksi. Kristillinen kasvatus ei ole pelkästään perinteiden siirtämistä ja varjelemista. Perinne tarvitsee tulkintaa, ja nykyisyydessä tapahtuva uudelleentulkinta antaa perinteelle oikeutta. Tärkeintä vanhan ajatusmallin ja perinteiden sijaan on rohkeus ja uskallus tulkita perinnettä Jumala-uskosta käsin. Kristillinen kasvatus johtaa tähän avaten uusia näkökulmia maailmaan ja sen ymmärrykseen. Luonnollisimmillaan kristillinen kasvatus on jatkumo, joka alkaa lapsen ollessa aivan pieni. Kristillisen kasvatustyön tulisi mukautua ihmisen kehitysvaiheisiin. (Halme 2008, 188, 191; Muhonen ja Tirri 2008, 64–68; Riekkinen 2008, 91; Petäjä 2008, 122).

Kristillinen kasvatus on yksi uskonnollisen kasvatuksen muoto. Kristillinen kasvatus määritellään kristillisen perinteen välittäjäksi, kristilliseen uskoon kasvattavaksi uskontokasvatukseksi ja kasteopetukseksi. Laajasti määriteltynä kasvatus on kristillistä, jos kasvattajan edustamat arvot ja käsitykset ovat kristinuskon mukaisia. Vielä edellistäkin laajemman käsityksen mukaan kasvatus on kristillistä, jos opetus on Jumalan luomistyön mukaista. (Muhonen & Tirri 2008, 64, 66–68.)

Kristillisessä kasvatuksessa on kokonaisvaltainen näkemys ihmisestä. Ihmistä ei voi jakaa osiin, sillä hän on kokonaisuus. Ihmisessä on sielu, ruumis ja henki, mutta ne ovat kolme näkökulmaa ja mikään näistä ei ole toista arvokkaampi.

Ihminen on psykofyysinen kokonaisuus, jonka tulisi kehittää fyysistä, henkistä ja hengellistä ulottuvuutta. Elämä on arvokasta. Kristillinen kasvatusta voi avata uusia näkökulmia Jumalan luomaan maailmaan ja auttaa ymmärtämään monia maailmassa olevia ihmeellisiä asioita. (Riekkinen 2008, 91).

Kristillisessä kasvatuksessa korostetaan uskoa, toivoa ja rakkautta. Kasvatusta avulla nuorta autetaan löytämään perusta, jolle rakentaa elämä. Olennaista on sanoma Jumalan rakkaudesta. Nuoren täytyy saada etsiä ja epäillä. Kristillisellä kasvatuksella halutaan vahvistaa jokaisessa nuoressa olevaa hyvää. Toivo paremmasta on tärkeä kristillisen kasvatusta sanoma. Liian helppoa kuvaa elämästä ei saa antaa. Kristillisessä kasvatusta on paneuduttava rehellisesti vaikeisiin asioihin ja kysymyksiin. On tärkeää kasvattaa nuorta ilman pakkoa. Kasvu ympäristön, kokemusten ja virikkeiden avulla nuorta voi auttaa tekemään omia löytäjiään ja rakentamaan omaa identiteettiä. Kristillinen kasvatusta pyrkii rakentamaan nuorelle perusluottamusta elämään. Tärkeää on tukea nuoren omaa elämää ja sen tärkeitä kysymyksiä. (Halme 2008, 190; Halme 2010, 63; Riekkinen 2008, 92.)

Kristillisen kasvatusta päämäärä on itsenäinen ihminen, joka ajattelee itse ja muodostaa omat käsityksensä. Ihminen on sitoutuneessa vuorovaikutuksessa kristillisen uskon kanssa ja käy vuoropuhelua kristinuskon perussisällöstä seurakunnan toiminnan antamissa puitteissa. Osallistuminen kirkon toimintaan ja päätöksentekoon korostaa kaikkien kristittyjen samanarvoisuutta eli protestanttista yleistä pappeutta. Sitoutuneisuus kirkkoon sisältää uskon, että kristinuskolla on pysyvä merkitys ihmisten elämään eri aikoina. Yksilöllisyys ei ole vierasta kristinuskolle, sillä lähtökohtana on Jumalan luomistyö, jonka mukaan jokainen ihminen on Jumalan kuva. Nuorten kanssa on vaarana, että kristillisestä uskosta tulee pelkkiä mielipiteitä. Kristillisessä kasvatusta tarvitaan sekä tekijän että kohteen huomioimista. Kristillisen kasvatusta tavoitteena on kristillinen identiteetti ihmiselle. (Halme 2008, 186, 193.)

3.2 Kotien arvot, hengellisyys ja uskontokasvatus

Jokaisella on jokin maailmankatsomus, ihmiskäsitys ja aatemaailma (Ijäs 2009, 121). Suomalaisten arvot ovat muuttuneet 1980-luvun puolivälistä eteenpäin minäkeskeisempään suuntaan (Kirkon tutkimuskeskus 2008, 20). Vaikka arvoissa on tapahtunut muutosta historian kuluessa, Ijäksen (2009, 121) mukaan ne voivat silti näkyä pitkänä jatkumona suvun historiassa.

Kodin arvot eivät ole pelkästään juhlallisia periaatteita. Arvot ohjaavat käytännön ratkaisuja arkisissa tilanteissa. Terveet rajat turvaavat hyvää elämää. (Ijäs 2009, 140). Lapsen saaminen saattaa lisätä vanhemman uskonnollisuutta (Myllyniemi 2006, 64). Lapsuudenkodin uskonnollisuudella on vahva yhteys nuoren omaan hengellisyyteen (Myllyniemi 2006, 64). Pruukin (2008, 32) mukaan uskonnollisesta kysymyksistä nuoret keskusteleivat eniten ystäviensä kanssa, mutta toiseksi eniten keskustellaan äidin kanssa. Pääkkösen ja Tolppasen opinnäytetyön tutkimustulosten (1999, 25) mukaan erityisesti kielteinen ja positiivinen suhtautuminen kristinuskoon sekä vakaumuksellisuus siirtyvät helposti sukupolvelta toiselle.

Kasvatus kertoo kotien arvoista paljonkin. Uskonnollisuus on yhteydessä elämänarvoihin. Vanhemmat saattavat tietoisesti pidättäytyä antamasta uskonnollista kasvatusta lapsilleen. He saattavat jättää kasvatuksen koululle tai kirkolle. Kuitenkaan nuoret eivät tule seurakuntaan hengellisestä tyhjiöstä. Vaikeneminen tai uskontoon liittyvä ahdistunut ilmapiiri on myös kasvatusta. Asenne uskontoa kohtaan välittyy ilmapiirin kautta. (Kirkon tutkimuskeskus 2008, 24; Pruuki 2010, 224.)

Katekismuksen (2011) 4.käskey "Kunnioita isääsi ja äitiäsi" aiheuttaa haasteen, jos vanhemmat kieltävät seurakunnan toimintaan osallistumisen. Vanhempien osalta käskeyn voisi sanoa merkitsevän, että heidän tulee elää kunnioituksen arvoisesti ja antaa nuorille käsitys, mitä toisen ihmisen kunnioitus sisältää (Ijäs

2009, 70). Vanhemmat saattavat luulla nuorelle olevan hyväksi, että hän ei osallistu seurakunnan nuorisotyöhön ja nuori saattaa ajatella päinvastoin. Nuoret tekevät joka tapauksessa valintoja ja toimivat niiden mukaisesti (Lyytinen, Korkiakangas, Lyytinen 1997, 263).

Nuori voi todeta, ettei voi kunnioittaa vanhempiaan, jos vanhemmat eivät ole kunnioittaneet toisiaan eivätkä lapsiaan. Vanhempien elämä, jossa he sanovat toisin kuin tekevät, rikkoo perheen arvopohjaa, vaikka puheet olisivat hyviä. Uskottavuus on kärsinyt nuoren silmissä pahan kolauksen. (Ijäs 2009, 70.)

Neljäs käsky ei ole kuitenkaan alistamassa nuorta vanhempien vallan alle. Vanhemmilta voi saada tarpeellista turvaa ja suojaa, mitä nuori tarvitsee. Vanhemmatkin ovat vain ihmisiä ja heidän kanssaan voi olla mielipide-eroja. Kunnioittaminen on jotakin syvällisempää kuin arvoihin liittyvät ristiriidat. Sen voisi sanoa olevan asenne. Nuori voi kuunnella vanhempiensa ja toisinpäin. Yhteistyöllä löytynee ratkaisuja. (Ijäs 2009, 70–71).

Perheessä vanhemmilla oikeus ja velvollisuus opettaa lapsilleen ja nuorilleen arvot ja käyttäytymisnormit, joihin vanhemmat uskovat ja kunnioittavat. Lapsen ei pidä jäädä arvotyhjiöön. Lapsi omaksuu vanhempiensa arvot, jos luottamus ja kiintymyssuhde vanhempiin on kunnossa. Vaikka lapsi saa vanhemmiltaan elämänsä tärkeitä ankkurointipisteitä, hän voi myöhemmin arvioida niitä kriittisesti ja oikeutetusti tehdä muutoksia omaan arvomaailmaansa. Luova ajattelu ja harkinta lisääntyvät ankkurointipisteiden myötä eivätkä vähene. (Tahkokallio 2001.)

Jos kodin kasvatus on ollut uskonnollisesti myönteinen, nuori kokee rippikoulun yleensä positiivisempänä. Toisaalta tyytymättömiä rippikouluun on myös niissä, jotka ovat saaneet kotonaan uskonnollisen kasvatuksen. Uskoa tukeva lähipiiri on nuorelle tärkeä uskonnollisessa kehityksessä ja muutoksessa. (Niemelä 2007, 112–116).

Vanhemmat elävät monien odotusten ympäröiminä. Joidenkin mukaan vanhempia merkityksellisempiä nuorelle ovat ystävät. Nuoret saavat vaikutteita muualtakin kuin kodistaan. Seurakunnan toimintaan tulevat nuoret tulevat hengellisesti monin tavoin erilaisista kodeista (Pruuki 2010, 224).

Uskonnosta löytyy vanhemmillekin todellista turvaa, joka voi parhaimmillaan heijastua kotiin turvallisenä ilmapiirinä. Jos vanhempi rukoilee nuorensa puolesta, vanhempi on rauhallisempi ja optimistisempi. Näin nuoren pelot ja epävarmuudet voivat vähentyä. (Alaja 2007, 47.)

3.3 Seurakuntien nuorisotyö

Nuorisotyö on kirkon perustehtävää, ja lähtökohdiltaan se on hengellistä toimintaa. Kirkko korostaa, että hengelliset tavoitteet saavutetaan kasvatuksen keinoin. Kirkon nuorisotyön määrittely on kolmijakoinen: hengellinen, pedagoginen ja sosiaalinen. (Launonen 2007, 1.) Kirkon nuorisotyö tukee nuoria kasvamisessa, kehittämisessä ja oppimisessa. Nuorisotyön kasvatukselle ei ole kirkossa kirjattu yleisiä tavoitteita, sillä olennaista on kasvatuksen tavoitteen liittyminen henkilöön, ryhmään, aikaan ja paikkaan. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2012, 4.)

Seurakunnan nuorisotyö on osa kirkon kasvatustoimintaa. Paanasen ja Tuomisen (2005, 9) mukaan nuorisotyö on kirkon ylpeyden aihe. Seurakunnan nuorisotyö määritellään useimmiten kristilliseksi kasvatukseksi. Tämä määritelmä liittyy kasteeseen perustuvaan kasvatukseen ja opetustehtävään. Luonnolliseksi määritelmän tekee kasvuikäisten parissa tehtävä työ. Kristilliseen kasvatukseen sisältyy silti paljon enemmän kuin lapsi- ja nuorisotyö. Nuorisotyö on myös enemmän kuin kasvatustyötä. Nuorisotyössä kohdataan monia sosiaalisen työn kysymyksiä kuten osallistamista ja syrjäytymistä. (Launonen 2007, 1: Launonen 2008, 221–222, Pääkkönen ja Tolppila 1999, 6.)

Seurakuntien nuorisotyö perustuu kirkkolakiin (Nuorisotyön tallentamiskeskus 2013). Kirkon nuorisotyön tarkoitus on tukea nuorten ja heidän perheidensä kristillistä kasvatusta. Nuorisotyön vakiintuneita muotoja ovat isostoiminta, pienryhmätoiminta, leirit ja retket sekä yhteistyö koulujen kanssa. Nuorilla tarkoitetaan tavallisesti 14–17-vuotiaita, mutta laajennettuna määritelmä kattaa kaikki 7–29-vuotiaat. (Suomen evankelisluterilainen kirkko 2015.)

Seurakuntien nuorisotyöhön liittyvää perhetyötä ovat esimerkiksi erilaiset tapahtumat, juhlat, vanhempainillat, eroryhmät ja murrosikäisten vanhempien ryhmät. Kirkon perhetyössä on tulevaisuuden haasteena ennalta ehkäisevä intensiivinen perhetyö. Tähän perhetyöhön liittyy vanhemmuuden roolien käsittely, perhekoulutukset, avioparityöskentelyt ja kristillisen kasvatuksen tukeminen. Tulevaisuudessa olisi syytä kiinnittää huomiota korjaavan perhetyöhön eli esimerkiksi lasten ja aikuisten eroryhmiin. Seurakuntien eri työalojen tulisi tehdä yhteistyötä perheiden tukemiseksi. Perheiden tukemisessa kriisitilanteissa tulisi huomioida perheiden erilaisuus. Ylipäätään erilaiset perheet tulisi ottaa huomioon. (Sutinen 2014.)

Rippikoulusuunnitelman (2001, 39) mukaan rippikoulun toteutuksessa on tärkeää yhteistyö vanhempien ja kummien kanssa, sillä rippikoulu koskettaa laajasti nuoren koko perhettä ja sukua. Kirkon perhetyöllä vahvistetaan perheiden hengellistä elämää, keskinäistä välittämistä ja kunnioitusta, jaksamista vaikeissa elämäntilanteissa ja yhteyttä seurakuntaan. Kirkko huomioi perheenjäsenet yksilöinä ja vahvistaa perheenjäsenten kasvua ihmisenä. Olennaista on huomioida perheiden monimuotoisuus. Perhetyötä järjestävät sekä vapaaehtoiset että seurakuntien työntekijät. (Sakasti 2015.)

Nuorisotyön saaminen tunnetuksi maahanmuuttajaperheille olisi tärkeää. Suomalainen nuorisotyö on monelle maahanmuuttajaperheelle vieras asia. Perhe ei todennäköisesti ole tottunut nuorille organisoituun vapaa-ajanviettoon eikä seurakunnalla tiedosteta toiminnan vierautta. On mahdollista, että perhe kokee nuorisotyönohjaajan viranomaiseksi ja pelkää, että perheen asioista

ilmoitetaan eteenpäin. Jos nuorisotyöstä saataisiin perheille tietoa, se olisi avoimuuden kannalta hyvä asia. Luottamuksellinen suhde vanhempien ja seurakunnan välillä edistää maahanmuuttajataustaisten nuorten osallistumista seurakunnan toimintaan. Vanhempien ja seurakunnan nuorisotyöntekijän keskustelut mahdollistuvat luottamuksellisessa ilmapiirissä. Nuorisotyö monikulttuurisessa ympäristössä vaatii yhteistyötä vanhempien kanssa. Keskustelu kasvatuksen oikeellisuudesta saattaa herätä maahanmuuttajataustaisten perheiden kanssa työskennellessä. Kasvatukseen liittyvien kysymysten kanssa on hyvä pohtia, kenen ehdoilla keskustelu käydään. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2012, 36).

3.4 Oppilaitosyhteistyö

Oppilaitosyhteistyö tarkoittaa seurakunnan ja oppilaitostensa välistä yhteistyötä. Useat peruskoulut nimeävät seurakunnan tärkeimmäksi yhteistyökumppanikseen. Yhteistyöllä on historiallinen perusta, mutta tärkein syy yhteistyöhön on yhteinen motivaatio tukea nuorten kasvua ja hyvinvointia. Yhteistyön avulla mahdollistetaan myös jokaisen nuoren oikeutta omaan uskontoon. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2012, 32.)

Kouluilla ja seurakunnalla on selkeä työnjako. Koulu antaa uskontokasvatuksen ja seurakunnan työntekijä kristillistä kasvatusta eli niin sanottua kasteopetusta. Hyvällä yhteistyöllä molemmat kasvatuksen muodot tulevat laadukkaasti hoidetuiksi. Yhteistyössä tarvitaan molemminpuolista kunnioitusta ja luottamusta. Selkeiden sääntöjen avulla seurakunnan työntekijä pysyy tervetulleena kouluille. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2012, 32.)

Toimintaympäristö on monikulttuuristunut ja seurakunnan tulee olla kiinnostunut koko yhteisöstä eikä vain omista jäsenistään ja uskonnonopetuksesta. Seurakunnan läsnäolo kouluilla on kohtaamista. Laadukkaat kohtaamiset niin opettajia kuin oppilaita kohtaan tuovat hyvää perustaa työlle. Seurakunnan tuttuus luo turvaa. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2012, 32.)

Oppilaitosyhteistyölle on lukuisia kehittämismahdollisuuksia. Oppilaitoksesta voisi tulla seurakunnan työntekijän työpiste tai paikka, missä seurakunnan toimintaa järjestettäisiin. Seurakunta voisi olla mahdollistamassa vuoropuhelua eri tavalla ajattelevien ja uskovien kesken. Oppilaitosyhteistyö voisi vahvistaa nuorten osallisuutta seurakunnan jäsenenä. Seurakunta voisi järjestää oppilaitoksessa mahdollisuuksia tehdä, nähdä ja kokea asioita. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2012, 32-33.)

3.5 Isostoiminta

Rippikoulu ja isostoiminta ovat kirkon nuorisotyön perustaa ja liittyvät kiinteästi toisiinsa. Suomessa on ollut isosia mukana rippikouluissa 1950-luvulta lähtien. Isostoiminta on kasvanut 2000-luvulla. Tulevaisuuden isostoimintaa toivotaan kehitettävän yli työalojen. Vanhemmat tulisi ottaa mukaan rippikoulujen suunnitteluun. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2012, 20-22.)

Tapiolan seurakunnassa isoskoulutuksen peruskurssi toteutuu viikoittain alkaen syyskuusta jatkuen maaliskuuhun. Peruskurssin jälkeen voi hakea heti isoseksi kesälle. Tarjolla on jatkokurssi, jos isonen peruskurssin jälkeen haluaa syventää tietojään. Jatkokurssi on kerran kuussa, ja siihen voi osallistua peruskurssin jälkeen, kun kesä on kulunut. Tuloksena jatkokurssilta saa ”kokeneen isosen pätevyyden”. Isoskoulutukseen liittyen on tarjolla leirejä, isosten iltoja ja nuorten messuja. (Paheksuva kirahvi 2015.)

Rippikoulun käyneistä runsas neljännes osallistuu isostoimintaan. Suurimmassa osassa seurakuntia isoskoulutus on nuorisotyön ydin ja joissakin seurakunnissa jopa ainoa nuorisotyön muoto. Isosuus sitouttaa nuoria seurakuntaan ja tarjoaa heille mahdollisuuden hengelliseen kasvuun. Rippikoulun tavoin isostoiminta on kirkon ”lippulaiva”. (Köykkä 2014 39-47)

Isokset ovat rippikoulussa rakentamassa nuoremmille onnistunutta kokemusta. Samaan aikaan isokset ovat oppimassa kristillisestä uskosta ja elämästä. Isonen

saattaa toivoa oman rippikoulunsa toistumista, mutta monet isokset voivat olla täynnä uusia ideoita. Isokset kannattaa ottaa mukaan rippikoulun suunnitteluun, sillä se lisää isosen sitoutumista. Isonen on rippikoululaisille ”malli kristitystä nuoresta”. (Pruuki 2010 b., 83–84.)

Isoskoulutukseen hyväksytään yleensä kaikki halukkaat. Suomessa isoskoulutuksen keskeisin tavoite on isosten kouluttaminen rippikouluun. Mikäli seurakunnassa isotoiminta on matalan kynnyksen toimintaa, ja kaikki pääsevät isoseksi, toiminta nähdään kasvatustyön osana eikä ”aputyöntekijöiden” koulutuksena. Useissa seurakunnissa lastenleirit ovat niin kutsuttu lohdutuspalkinto, jos rippileirille ei jostakin syystä pystytty ottamaan isoseksi. (Niemelä 2007, 117; Porkka 2004, 47, 49; Porkka 2009, 311, 327.)

Niissä seurakunnissa, joissa kaikki eivät mahdu isoseksi leireille, isosvalinta aiheuttaa haasteita. Monet seurakuntien työntekijät kokevat isosvalintojen tekemisen vuoden vaikeimmaksi työtehtäväksi. Työntekijät joutuvat punnitsemaan isosten vahvuuksia ja heikkouksia. Nuoret kokevat oikeudenmukaiseksi valintatavan, joka perustuu aktiivisuuteen ja sitoutuneisuuteen seurakuntaa kohtaan. Seurakunnan isosvalikoiman voisi sanoa kertovan seurakunnan teologiasta. (Köykkä 2014, 47; Porkka 2004, 43, 46.)

Isosvalinnoissa olisi toivottavaa ennaltaehkäisevän nuorisotyön näkökulman lisääminen. Monelle nuorelle rippikoulu ja isosena toimiminen voivat olla merkittävä hyväksytyksi tulemisen kokemus ja onnistumisen mahdollisuus. Tärkeää olisi painottaa isosvalinnoissa eri arvoja kuin kouluarvioinnissa. Aina isonen ei onnistu, jolloin on tärkeää pyytää ja saada anteeksi. Isostoiminta vaikuttaa siihen, millaisia kokemuksia nuoret saavat kirkon ihmiskäsityksestä.

(Porkka 2004, 50; Tukeva, Pekka 2005, 389; Pruuki 2010 b., 85.) Porkka (2005, 389) kärjistää asian todeten, että ”pärstäkertoimella” tai muulla epäoikeudenmukaisella tavalla hoidetut

isosvalinnat aiheuttavat, että seurakuntien työntekijöiden puheet oikeudenmukaisuudesta muuttuvat turhiksi.

3.6 Seurakunnan ja uskon merkitys nuorille

Matti Räsänen artikkeli ”Usko itsenäistyvän nuoren elämässä” antaa tietoa nuorten uskosta. Räsänen kirjoittaa perheen vaikutuksesta nuoreen ja hänen mukaansa tutkimustulokset perheen vaikutuksesta lasten myöhempään uskonnollisuuteen antavat ristiriitaisia tietoja. Räsänen mukaan vanhempien ja lasten uskonnollisuuden välinen yhteys ei ole yksiselitteinen eikä yksinkertainen. (Räsänen 2004, 103-128, 119-120.)

Rippikoulu saattaa muuttaa nuoren elämän positiivisella tavalla ja nuorisotoiminta vielä vahvistaa sitä. Kotiympäristö ei kuitenkaan muutu. Nuoret kohtaavat kotonaan saman todellisuuden kuin ennen rippikouluakin. Nuoren arkinen maailma ei liiku rippikoulun aikana samaa tahtia hänen sisimpänsä kanssa. Nuoren mietteet siirtyvät nopeasti rippikoulun jälkeen pois Jumalasta ja seurakunnan toiminnalle jää ehkä vain ohut siivu elämästä. (Köykkä 2014, 128–131.)

Seurakunnan toiminnalla voi olla tärkeä merkitys yksilölle. Nuori voi seurakunnassa vahvistaa kotona oppimaansa tai saada vaihtoehdon. Nuori voi löytää seurakunnasta aikuisen, jonka kanssa voi pohtia uskonkysymyksiä. (Pruuki 2010, 224.) Nuoruuteen kuuluu myös uskonnollisten arvojen pohtiminen. Seurakunta voi toimia paikkana, joka korvaa kodin säröisiä ihmissuhteita. Nuori voi saada seurakunnassa mahdollisuuden kokemuksiin, joille ei kotona ollut tilaa. (Pruuki 2010, 225.)

Nuoret elävät vaihetta, jossa he etsivät omia arvojaan (Alaja 2007, 46). Uskonnollisuus on nuorille tärkeä identiteetin osa-alue, sillä uskonnollisuus antaa heille kokemuksen kuulumisesta johonkin itseä suurempaan kokonaisuuteen ja liittyy nuoren yhteisöön sen arvoineen ja käytäntöineen.

Sekä uskonnollisten että olemassaoloon liittyvien kysymysten avulla nuori rakentaa identiteettiään. Uskonnollinen identiteetti on erityisen tärkeä elämän kriiseissä. (Paananen 2008, 34–35.) Niemelän (2007, 34) mukaan nuorten uskonnollisuus on vähentynyt viime vuosikymmenien aikana. Nuorten määrä, jotka eivät käy missään kirkon tilaisuuksissa, on lisääntynyt. Uskonnollisuus lisääntyy usein iän myötä, mutta vähenemistä on havaittu kaikissa ikäryhmissä.

Nuorille on tärkeää seurakunnalta saatu tuki ihmissuhteissa. Nuorisotyöntekijä voi auttaa nuoria ihmissuhdekierroksissa ottamalla teeman esiin toiminnassa. Taitojen opettamisen lisäksi keskustelu on tärkeää. Aikuisen antama aika on arvokasta nuorille. Seurakunnan työntekijä voi välittää kokemusta, että kaikki ovat arvokkaita, tärkeitä ja Jumalalle rakkaita. (Pruuki 2008, 102–103.)

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

4.1 Tarkoitus ja tavoitteet

Tarkoituksena oli selvittää, millaisia kokemuksia vanhemmilla on nuorensa seurakuntaan osallistumisesta. Etsin vastauksia kysymyksiin: mitä nuoren seurakuntaan osallistuminen merkitsee perheelle, millaisia vaikutuksia sillä on perheen arvoihin ja asenteisiin ja millaisen kuvan vanhemmat saavat seurakunnasta nuoren kautta. Tavoitteena oli kerätä vanhemmilta kokemuksia ja toiveena oli, että tutkimus toisi esille konkreettisia havaintoja. Suoraan vanhemmilta tulevat toiveet seurakunnan toimintaan ovat tärkeitä, mutta myös nuorilta tulevat toiveet. Näin tutkimuksen tärkeänä, vaikka tuloksena olisi "ei vaikuta", sillä silloin asia on selvitetty. Tutkimuksen haasteena oli moniulotteisuus. Aihe on laaja, monipuolinen ja osittain vaikea hahmottaa.

Halusin tutkimuksessani vastauksen kysymykseen, mitä kristillisyys on tarjonnut nuoren perheelle tai mitä se voisi tarjota. Tahdoin vastauksia, jotka kertovat juuri tämän ajan tilanteesta. Jumala on aina sama, mutta perheiden tarpeet eivät. Yhteiskunnassamme on haasteita, jotka ovat monille aivan uusia. Kirkko on kuitenkin paikka, josta nuoret ja perheet voisivat löytää turvaa. Toivoin löytyväni tutkimuksessani konkreettisia esimerkkejä kristillisyyden tuomista hyvistä asioista perheelle.

Tahdoin vastauksia haasteeseen, jos nuoren ja vanhemman mielipiteet eroavat seurakunnan toimintaan osallistumisesta. Voi olla, etteivät vanhemmat päästä nuorta kirkkoon, vaikka hän itse haluaisi. Olisi mielenkiintoista tietää, millaiset mahdollisuudet nuorella on vaikuttaa vanhempiensa asenteisiin. En tarkoita, että vanhempien arvojen pitäisi muuttua, vaan nuoren arvojen hyväksymistä.

Itseäni kiinnostavat kovin haasteet, jotka liittyvät asenteisiin kuten ”kirkko ei ole hyvä paikka”. Olisi hienoa löytää perusteltuja vastauksia. Kysymys on olennainen, sillä siinä saattaa käydä ilmi nuorten vaikutus vanhempien asenteeseen.

Parhaimmillaan harrastukset ovat nuorelle juuri se tekeminen, mitä nuori itse haluaa. Monet harrastukset vaativat vanhemmilta taloudellista panostusta. Suomessa nuorilla on usein paljon harrastuksia. (Sinkkonen 1998, 211–212.) Seurakunta on yleensä ilmainen, nuorille mieleinen ja monipuolinen harrastus. Useimmiten seurakunnassa myös leikitään, vaikka nuoret lähestyisivät aikuisuutta. Sinkkosen (1998, 212) mukaan leikkimistä ei saa unohtaa ja sillä on positiivisia vaikutuksia nuorten elämään. Tässä on syytä, miksi vanhempien pitäisi tukea nuoren seurakunnassa käyntiä, vaikka se ei olisikaan vanhempien arvojen mukaista. Uskallan väittää, että viimeistään siinä vaiheessa, kun vanhemmat ovat antaneet nuoren käydä seurakunnassa ja positiiviset vaikutukset alkavat näkyä, suostumuksen antaminen seurakunnan toimintaan osallistumiseen olisi sen arvoista. Seurakunnan voisi sanoa suojelevan nuorta samoin kuin muutkin harrastukset haitallisimmilta ajanvietteiltä. Rippikoulun ja seurakunnan yksinäisyyttä torjuva vaikutuksen voisi nostaa esiin. Tästä löytää materiaalia, ja

vertaisryhmien vaikutusta ei voi unohtaa tällaisen aiheen kanssa painiessa. On todennäköistä, että seurakunnan merkitys tulee nousemaan esiin myös tässä merkityksessä haastattelujenkin kautta.

Tutkimuksessa täytyi pohtia aiheen rajausta perheen lasten ja nuorien ikien kannalta, mikä vaikutti tutkimuskysymyksiin. Tapiolassa joillakin työntekijöillä on ollut kiinnostusta nimenomaan lapsiin, mutta itse koin tarkoituksenmukaisemmaksi nuoret. Kuitenkin halusin ottaa laajasti perheitä mukaan. Lisäksi täytyi huomioida, että usein perheissä saattaa olla eri-ikäisiä lapsia ja nuoria. En nähnyt tarkoituksenmukaiseksi rajata perheitä heti pois, jos nuori onkin täyttänyt kahdeksantoista vuotta. Siitä on kuitenkin vain pieni hetki, kun he ovat olleet alaikäisiä eikä nuoruus yhdessä yössä katoa. Usein Tapiolassa kuten muissakin seurakunnissa myös täysi-ikäiset käyvät vielä rippikoulun jälkeisessä nuorisotyössä. En rajannut liian tiukkaan haastateltavien valintaa ja pohdin asiaa Tapiolan kanssa. Lopullisesti tutkimuskysymykseni täsmentyivät, kun olin tietoinen perheiden osallistumisesta ja heidän määrästä.

Aihetta tutkittiin henkilökohtaisilla kasvokkain tapahtuvilla haastatteluilla. Haastatteluja pidettiin neljä. Syynä tutkimuksen tekemiseen haastatteleamalla, oli ajantasaisen tiedon saaminen ja työn painottuminen nimenomaan Tapiolan seurakunnan tilanteeseen. Aiheesta ei myöskään löytynyt tutkimustietoa, joka olisi selkeästi liittynyt aiheeseeni. Tutkimukseni on laadullinen. Käytin menetelmää, joka vei minut lähelle tutkittavaa kohdetta (Kiviniemi 2001, 68).

Opinnäytetyön nuoret ovat rippikoulun jälkeisessä nuorisotoiminnassa ja muussa evankelis-luterilaisen kirkon toiminnassa säännöllisesti mukana olevia noin 14–19 -vuotiaita nuoria. Vanhemmilla tarkoitan yleensä näiden nuorten ensisijaisia huoltajia eli yleensä nuoren perheen äitiä ja isää, mikäli he ovat mukana nuoren elämässä. En kuitenkaan sivuuta ketään aikuista, joka asuu nuoren kanssa ja pitää hänestä huolta. Sivuan myös muun perheen roolia ja läsnäoloa, mikäli se nousee vanhempien haastatteluissa esiin. Käytän opinnäytteessäni termiä ”koti”, joka määritellään nuoren kanssa eläviksi ihmisiksi, jotka ovat läsnä nuoren

elämässä ja asuvat pääsääntöisesti nuoren kanssa. Nuorten toiminnassa käymisen vaikutus vanhempiin on esimerkiksi vanhempien arvojen ja asenteiden muutoksia sekä aktiivisempaa tai passiivisempaa kirkon toimintaan osallistumista. Vaikutuksia nousi esiin haastatteluissa, joista osa oli ehkä tiedostamattomiakin vanhemmille.

4.2 Laadullinen tutkimus

Tutkimuksen teko on kiehtovaa ja kiinnostaa. Kuitenkin sen tekeminen on monin tavoin ongelmallista. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2009, 3.) Aloitan tutkimukseni teon hahmottomalla tutkimuksen ja tekemällä haastatteluihin tarvittavat materiaalit, toteutan haastattelut ja litteroin ne, puran aineiston analysoiden sen ja kirjoitan opinnäytteeni. Aineistosta harvemmin nousee yhtä tulosta ja usein matkassa on monia haasteita (Eskola 2001, 133–134). Kuitenkin uskon tutkimukseeni ja sen mahdollisuuksiin.

Karkeasti sanottuna ”laadullinen” tai ”kvalitatiivinen” kuvaa tutkimuksen aineiston ja analyysin muodon kuvausta. Periaatteessa aineistoa voi myös laadullisessa tutkimuksessa tutkia kvantitatiivisesti, mutta omassa tutkimuksessani se ei ole tarkoituksenmukaista. Kuitenkin vastakkainasettelu kvantitatiivisen ja kvalitatiivisen tutkimuksen välillä on turha. Rajat eivät ole ikinä selkeitä. (Eskola, Suonranta 2008, 13–15.) Aineiston analysointi on laadullisessa tutkimuksessa aineistolähtöistä (Kiviniemi 2001, 68). Kvalitatiivisessa tutkimuksessa haastattelu on usein päämenetelmä, ja itsekin käytän haastattelua (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2009, 205).

Vanhempien ajatusten ja kokemusten kerääminen nuortensa seurakuntaan osallistumisesta on melko haastava tehtävä. (Rönkä, Malinen, Lämsä 2009,7). Haasteelliseksi tutkimuksen tekee hengellisistä asioista puhuminen, mikä yleensä suomalaisessa yhteiskunnassa mielletään yksityisasiaksi, tabuksi. Suomessa uskonasioita on pidetty yksityisimpinä asioina ja niistä on arka

keskustella (Ijäs 2009, 131). Haasteena on myös löytää ne perheet, jotka suostuvat tutkimukseen (Rönkä, Malinen, Lämsä 2009, 7).

4.3 Aineiston keruu haastatellen

Haastattelu on käyttökelpoinen menetelmä tutkimuksessani, sillä kysymyksessä on vähän kartoitettu ja osittain tuntematonkin alue. Tiedän myös, että tutkimuksen aihe tuottaa vastauksia monitahoisesti ja moniin suuntiin. Haluan myös tarvittaessa syventää saamiani tietoja. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2009, 205)

Tutkimusympäristöni on Tapiolan seurakunta ja sen kodit. Ympäristöön liittyy nuorisotyö. Haastattelut järjestin Tapiolan kirkolla. Haastattelin neljää vanhempaa. Haastattelujen määrään vaikutti vanhempien kiinnostus. Olin pitänyt ehdottomana ylärajana seitsemää perhettä, sillä aikani ei olisi riittänyt enempään. En kuitenkaan joutunut ongelmiin vanhempien liiallisen kiinnostuksen vuoksi. Vanhemmista vain kuusi kiinnostui haastattelusta, ja neljän kanssa toteutimme haastattelun. Pohtiessani haastattelujen määrää, mietin myös litterointia. Yhdenkin haastattelun litterointiin on hyvä varata päivä, ja enempää kuin viikkoa ei ole järkevää käyttää pelkästään litterointiin.

Liian lyhyt haastattelu saattaa olla tarkoitukseton. Tähän syynä on, että silloin voi selvittää vastaukset lomakkeilla, jos kysymykset ja tutkimusongelmani ovat niin helppoja, että ne voi selvittää nopeasti kysymällä. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2009, 206.) Tarkoitukseni oli päästä syvemmillä kuin lomakkeen analysointiin. Oletin haastattelujen vievän paljon aikaa, mutta useimmat haastattelut kestivät alle puoli tuntia. Puhuttava loppui, eikä ollut tarkoituksenmukaista jatkaa.

Haastateltavien valinnassa täytyi muistaa, mitä tutkitaan. Tärkein kriteeri tällaisissa tutkimuksissa on, että haastateltavilla on omakohtainen kokemus asiasta (Vilkkä 2005, 114.) Täytyi siis löytää vanhempia, joiden nuori on mukana seurakunnan toiminnassa. Otin mukaan haastatteluuni ne vanhemmat, jotka halusivat osallistua.

Haastattelun tekee ainutlaatuiseksi kielellinen vuorovaikutus suoraan tutkittavien kanssa. Siitä on sekä hyötyä että haittaa. Suurin hyöty on joustavuus. (Hirsjärvi ym. 2009, 205)

Käytin apunani valmiita kysymyksiä, jonka avulla sain selvitettyä samat asiat kaikilta. Tällainen haastattelu on myös kohtuullisen helppo toteuttaa, ja uskon ammattitaitoni riittäneen siihen. Metodini valintaa tulee ohjata toimeksianto, tutkimusongelma ja tutkimuksen tavoite eikä tutkijan taitoni. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2009, 208–210; Vilkkä 2005, 31.)

Aioin suorittaa haastattelut perhekohtaisina. Oli mahdollista, että tulee tapahtumaan sekä yksilö- että ryhmähaastatteluja, sillä jotkut perheet olisivat voineet haluta tulla yhdessä paikalle. Jos molemmat vanhemmat tulevat paikalle, se saattaa vapauttaa tilannetta haastateltavien kannalta ja vähentää jännitystä (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2009, 210–212). Olisin silloin niin sanotusti altavastaajan roolissa itse. Kaikki haastatteluni tapahtuivat kuitenkin vain yhden vanhemman kanssa, ja he kaikki olivat eri perheistä. Yksi perhe oli kiinnostunut tulemaan avioparina paikalle, mutta puolisolle sattui este.

Lähetin kutsut kolmellekymmenelle vanhemmalle. Heistä vastasi viisi perhettä, joista yhdessä perheessä oli kaksi kiinnostunutta vanhempaa. Neljän vanhemman kanssa sain sovittua haastattelun. Haastattelemieni vanhempien nuoret olivat kaikki osallistuneet aktiivisesti Tapiolan seurakunnan nuorisotyön järjestämään toimintaan. Haastatteleman perheet eivät olleet kaikki yksilapsisia perheitä, ja osassa perheistä useampi perheenjäsen oli osallistunut Tapiolan seurakunnan nuorisotyöhön.

Kolme perheistä asui Tapiolan seurakunnan alueella. Yksi perheistä oli muuttanut Olarin seurakunnan alueelle, mutta jäänyt Tapiolan toimintaan mukaan. Siinä oli syynä tuttu ja turvallinen seurakunta. Jokaisen haastatteleman vanhemman nuoret tai nuori on osallistunut Tapiolan seurakunnan toimintaan aktiivisesti. Useimmilla aktiivisin vaihe on ollut rippikoulun jälkeen. Kahdella

nuorella on isoskoulutuksen lisäksi ollut erityisesti lapsena osallistumista. Rippikoulun jälkeisestä toiminnasta haastattelemini perheiden nuoret ovat osallistuneet lähinnä isoskoulutukseen ja siihen liittyviin toimintoihin. (Haastattelu 1-4.)

4.4 Aiempia tutkimuksia

Aiempaa tutkimusta juuri aiheeseeni liittyen ei ole löytynyt. On mahdollista, että sellaista on, mutta en vain ole löytänyt. Vanhempien odotuksia ja toiveita on tutkittu paljon, mutta kaikki siihen liittyvät löytämäni tutkimukset koskevat lasten toimintaa. Vaikuttavuustutkimusta en niistäkään löytänyt.

Helsingin yliopistolla on hieman aiheeseeni liittyvä Satu Suonperän opinnäytetyö. Haasteena Suonperän tutkimuksessa on, että se vastaa päinvastaiseen kysymykseen kuin oma opinnäytteeni eli tämä Suonperän tutkimus kertoo vanhempien vaikutuksesta pääasiassa. Hämmäntävää oli, ettei Suonperän lähteissä ollut itselleni uutta käyttökelpoista materiaalia. Tutkimus on opinnäytetyö, joten en päätenyt senkään vuoksi käyttämään Suonperää lähteenä.

Kaarenoja ja Rintala (2009) ovat tehneet opinnäytetyön, jossa tutkittiin vanhempien odotuksia perhetyölle. Tutkimuksen ydinlöytö oli, että kirkon pitää tarjota turvaa ja lämpöä kävijöilleen. Tämä opinnäytetyö avaa vanhempien odotuksia seurakunnalle, mutta ei ihan suoranaisesti vastannut tutkimuskysymykseeni. Vanhempien odotukset ovat luonnollisesti erilaisia perhetyössä kuin nuorisotyössä. Nuorisotyössä nuori on asiakas eikä niinkään hänen perheensä, vaikka koti kulkee aina nuoren mukana.

4.5 Eettisyys

Tutkimuksen teossa täytyy noudattaa hyvää tieteellistä käytäntöä. Hyvän tieteellisen käytännön tulee matkustaa mukana aina ideointivaiheesta valmiin tutkimuksen julkaisuun. Hyvän tieteellisen käytännön noudattamiseen sitoutunut

tutkija lähtee aina liikkeelle tutkimuseettisyydestä palaten vielä lopuksikin siihen. (Vilka 2005, 29–30.)

Tutkimuksen teossa täytyy ottaa huomioon eettiset näkökulmat ja erityisesti täytyy huomioida, että vaikka en suoraan haastattelekaan itse nuoria, he liittyvät kiinteästi teemaan. Tietoa lapsiin ja nuoriin liittyvästä etiikasta katson teoksesta ”Lasten ja nuorten tutkimuksen etiikka” (Lagström, Pösö, Rautanen, Vehkalahti 2010). Teos on nuorisotutkimusseuran, joten se on varmasti luotettava ja käyttökelpoinen.

Uskonnollinen vakaumus on arkaluonteinen aihe (Kuula 2006, 261). Tutkimuksessani tulee esille erittäin todennäköisesti vanhempien ja nuorten hengellisyyttä. Uskonnollisuus on kohdattava kunnioittavasti ja arvostaen. Pitää olla luottamuksen arvoinen.

Tutkimukseni aihe tulee kuvata haastateltaville, jotta he ymmärtävät, mihin osallistuvat. Tutkittaville tulee myös antaa tietoa tutkimusaineiston käytöstä. Jos säilyttäisin tutkimusaineiston jatkokäyttöä varten, sen tulisi olla täysin anonymisoitua. (Kuula 2009, 99-100.) Hävitän haastattelut tutkimuksen valmistuttua.

Tutkijan on toimittava vilpittömästi ja rehellisesti toisia aihetta tutkineita kohtaan. Tutkimuksessani täytyy ottaa huomioon, mitä saavutuksia toiset tutkijat ovat saaneet aikaan. Tekstissäni on oltava tarkat lähdeviitteet. Omat ja toisten tutkimustulokset on esitettävä oikeassa valossa (Vilka 2005, 30–31).

4.5 Luotettavuus

Pyrin tekemään tutkimuksestani luotettavan. Tutkimukseni tuloksia ei voi kuitenkaan yleistää, ja täytyy ymmärtää, että ne koskevat tiettyä seurakuntaa ja pientä otantaa. Arvokkaita ajatuksia niistä voi kylläkin kuka tahansa saada.

Haasteltava saattaa yrittää antaa sosiaalisesti suotavia vastauksia, joka saattaa lisätä tutkimustulokseen virheitä (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2009). Luonnollisesti näin saattaa olla tapahtunut, eikä sille oikein voi mitään. On kuitenkin hyvä tiedostaa asia. Toisaalta ainakin joissain saamissani vastauksissa korostuu vanhempien rehellisyys, kuten negatiivisen palautteen antamisen rohkeudessa. Vanhemmat myös kertoivat todella henkilökohtaisia asioita kuten omasta uskostaan.

Tutkimuksen teossa pyrin siihen, etteivät Tapiolan seurakunnan työntekijät tiedä lopullisia haastateltaviani. Tällöin osallistuvat eivät turhaan yritä miellyttää Tapiolan seurakuntaa ja itsehän olen puolueeton, sillä en ole töissä enkä edes aktiivikävijä Tapiolassa. Tietämättömyys työntekijöiden suunnalta sen suhteen, ketä haastattelin, on toteutunut. Tutkimustuloksissa on häivytetty erityisesti arkaluonteisten vastausten kohdalla tunnistettavuutta.

4.6 Toteutus

Noudatin aikataulussa koulun ohjeistuksia ja huomioin myös Tapiolan seurakunnan toiveet ja mahdollisuudet. Pidin Tapiolan seurakuntaa ajan tasalla työni edistymisestä sähköpostitse ja puhelimitse. Työn ideoinnin aloitin syksyllä 2014, kun otin yhteyttä Tapiolan seurakunnan nuorisotyönohjaajaan, Marjo Nissilään, ja tiedustelin mahdollisuutta yhteistyöhön. Nissilä toi asian nuorisotiimin kokoukseen, ja sain heiltä aiheita. Keskustelin aiheista Nissilän kanssa, mutta lopullisesti aiheen määritteli seurakunnan tarve ja oma kiinnostukseni.

Hain tutkimusluvan huhtikuussa 2015, toimitin suunnitelman Tapiolan seurakunnalle ja tein yhteistyösopimuksen niin nopeasti suunnitelmani hyväksymisen jälkeen kuin oli mahdollista. Nuorisotyönohjaajan tapasin huhtikuussa 2015 Tapiolan kirkolla, ja hän avusti minua löytämään haastateltavat ja postittamaan kirjeet. Valitsin itsenäisesti nimilistasta kolmekymmentä

vanhempaa, siten ettei nuorisotyönohjaaja tiennyt, ketä valitsin. Haastateltavien valinta oli sattumanvaraista.

Sain Tapiolan seurakunnalta haastatteluja varten tilat. Haastattelut toteutin toukokuussa. Vanhemmat vastasivat kirjeseeni sähköpostitse. Tapasimme kirkon aulassa, ja menimme sieltä varaamaani tilaan.

Teoriaosuuden kirjoittamisen aloitin keväällä 2015, ja jatkoin sitä haastatteluihin asti. Haastattelujen analysoinnin jälkeen viimeistelin teorian ja hankin aivan uutta tietoa haastatteluissa esille nousseista asioista. Tavoitteenani oli kuitenkin, että teoria olisi valmis ennen haastatteluja. Saavutin tavoitteen, mutta tekemistä jäi, sillä lähdekirjallisuutta oli vaikea löytää. Litteroinnin hoidin elokuussa, ja siihen meni viitisen päivää, kunnes olin tyytyväinen.

Opinnäytteen osan esittelin syyskuussa 2015. Opinnäytetyön jätin esitarkastukseen 26.10.2015 ja valmiin työn jätin 23.11.2015. Julkistin opinnäytetyön koululla. Valmis opinnäytetyö toimitettiin Tapiolan seurakunnalle ja haastatteluun osallistuneille vanhemmille.

5 TUTKIMUSTULOKSET

5.1 Perheiden asuinalueet, taustat ja arvot

Jokaisella haastattelemallani vanhemmalla oli kokemuksia nuoren seurakuntaan osallistumisesta. Varmaa on se, että nuorten osallisuus seurakuntaan on vaikuttanut vanhempiin. Muutokset ovat yksilöllisiä, mutta yksikään haastattelemistani perheistä ei ollut jäänyt ilman mitään vaikutuksia. Kukaan haastattelemistani vanhemmista ei suhtautunut Tapiolan seurakunnan nuorisotyöhön negatiivisesti, mutta yksi vanhemmista oli todella kriittinen kirkkoa kohtaan.

Seurakunta määräytyy sen mukaan, missä perhe asuu (Helsingin seurakunnat 2015). Toimintaan voi osallistua asuinalueesta riippumatta. Tapiolan seurakunnassa oli pidetty selvittämisen arvoisena asiana nuorten asuinalueita. Tiedossani oli, että osa Tapiolan seurakunnan nuorisotyön toimintaan osallistuvista nuorista asuu muualla kuin Tapiolan seurakunnan alueella. Tapiolan seurakunnassa haluttiin vastauksia, miksi nuori käy toiminnassa, vaikka ei asu Tapiolan alueella. Tutkimukseni vanhemmat eivät kuitenkaan yhtä perhettä lukuun ottamatta avanneet vastauksia tähän. Tämäkin perhe oli joskus asunut Tapiolan alueella, joten vastausta kysymykseen, miksi joku tulisi ilman mitään asuinalueeseen liittyvää taustaa, ei löytynyt.

Nuoret ovat tulleet seurakuntaan mukaan monista eri syistä. Kaikki nuoret ovat omasta aloitteestaan halunneet seurakuntaan harrastamaan, ja jotkut jopa aivan pieninä ovat itse pyytäneet päästä mukaan seurakunnan toimintaan. Isommissa perheissä esikoisen hyvällä kokemuksella on ollut vaikutusta. Karkeasti arvioiden puolet haastattelemini perheiden nuorista ovat tulleet mukaan seurakuntaan rippikoulun jälkeen. (Haastattelu 1-4.) Haastattelemistani vanhemmistakin yksi mainitsi erikseen osallistuneensa seurakunnan toimintaan juuri rippikoulun jälkeen (Haastattelu 3). Haastatteluissa kävi ilmi selkeästi myös lapsena

juurtuminen seurakunnan toimintaan. Jos on mielekästä toimintaa, jonne lapsi tahtoo, hän helposti jää myös pysyvästi seurakuntaan. (Haastattelu 1-4.) Tapiolassa kuten monessakin muussa seurakunnassa on kuitenkin haasteena, ettei noin 10–14 vuotiaalle ole oikein mitään toimintaa.

Kaksi vanhemmista oli entisiä seurakuntanuoria. Ensimmäisen näistä entisistä seurakuntanuorista mielipide ei ole muuttunut kirkosta, sillä kirkko on tullut jo nuorena hänelle tutuksi. Käyntienkään määrään seurakunnassa ei hänen oma nuorensa ole vaikuttanut. Nykyään vanhempi käy harvoin kirkossa, ja nämä käynnit sijoittuvat lähinnä juhlapyhiin. Jälkimmäinen haastattelemani entinen seurakuntanuori kävi rippikoulun, jonka jälkeen hän tuli seurakunnan toimintaan mukaan. Rippikoulusta hän sai kavereita ja osallistui jonkun aikaa seurakunnan toimintaan. Toiminnassa käyntiin oli syynä kaverit. Käynti seurakunnassa on ollut hänellä aina vähäistä eikä ole ollut aktiivinen jäsen koskaan. (Haastattelu 3 & 4.)

Perheessä, jossa vanhemmat eivät ole olleet seurakuntanuoria, perheen nuoresta oli kuitenkin tullut seurakuntanuori. Perheen äidin kodissa ei ollut pidetty kirkkoa missään arvossa. Äiti teki nuorena aikuisena ”uskon ratkaisun”, ja alkoi silloin käymään aktiivisesti seurakunnassa. Tällä hetkellä perheessä ovat hengelliset arvot tärkeitä. (Haastattelu 2.)

Ikuisia arvoja - muitakin kuin silmillä nähtäviä (Haastattelu 2).

Perhekeskeisyys, rakkaus ja rajat, toisen arvostaminen ja kunnioittaminen, avoimuus ja asioista puhuminen olivat haastattelemallani perheelle tärkeitä arvoja. (Haastattelu 1). Toisen perheen arvot ovat hengelliset ja syvät. Tärkeää on ihmisenä oleminen ja kunnioittaminen sekä pyhyys. Perheessä ei arvoista puhuta paljoa, mutta äiti toivoo, että rajat välittyvät kuten myös, että maailmassa on ikuisia arvoja ja muitakin kuin silmillä nähtävä. (Haastattelu 2.) Yhden perheen arvot olivat seuraavat: lapset, työ, lukeminen, tasa-arvo ja toivottavasti avarakatseisuus (Haastattelu 3).

Usko ei ole mikään juttu (Haastattelu 4).

Vanhempi nimesi perheensä arvoiksi liberaalit, vapaamieliset, vastuu, hoitaa omat asiat ja auttaa toisia. Rasismia heillä vastustetaan henkeen ja vereen. Liberaalit arvot ovat tärkeitä ihmisten välisessä kanssakäymisessä. Usko ei ole perheen arvoissa tärkeä asia. Perheen nuori käy silti seurakunnassa.

(Haastattelu 4.)

5.2 Seurakunnan nuorisotyö antaa eväitä elämään

Ollaan muutettu muualta. Täältä puuttuu kylämaisuus, mutta seurakunta tuo ehkä semmoista ja se on pelkästään hyvä asia.

Vanhemmat arvostavat kirkon nuorisotyötä. Erityisesti Tapiolan seurakuntaa ja sen tekemää nuorisotyötä arvostetaan. Haastateltavani löytävät useita konkreettisia hyviä asioita: nuortenilloissa tarjottu ruoka, kivat rippijuhlat ja vastaavat, isosten kiertäminen rippijuhlissa, leirikuljetukset toimivat ja haastattelemani vanhemman mukaan "kukaan ei ole tullut leiriltä vihaisena kotiin, vaikka nuoret välillä kyseenalaistaisi asioita". Haastattelemani vanhempi kertoo nuortensa laulavan välillä kotona seurakunnasta tuttuja lauluja, ja hän toteaaakin olevan mukavaa, että seurakunnassa saa kaikki laulaa taidoista riippumatta.

(Haastattelu 1-4)

Seurakuntanuori ei ole nössö.

Esiin nousi arvokkaita kokemuksia nuorten seurakunnassa kasvamisesta. Nuoret saavat seurakunnassa eväitä elämään ja oppivat uusia asioita. Vanhempi kertoi minulle nuorensa reipastuneen seurakunnassa. Kerhossa, jota nuori ohjasi, oli ensimmäisellä kerralla pahoja järjestysongelmia. Nuori tuli kotiin todella pahalla mielellä, mutta hän vain rohkaistui siitä. Nuori "muuttui vääpeliksi". Kokemus kasvatti nuorta paljon. Muitakin haasteita nuorella oli ollut kerhon ohjaamisessa,

mutta ne olivat vain kasvattaneet nuorta. Vanhemman mukaan kokemukset kasvattavat nuorta. (Haastattelu 1-4.)

Nuoret ovat saaneet aivan älyttömästi (Haastattelu 3).

Perheen nuoret ovat vanhempansa mukaan saaneet paljon hyvää seurakunnalta. Vaikka nuoret eivät ole arkoja tai ujoja, silti isostoiminta on ollut äärimmäisen kasvattavaa. Nuoret ovat saaneet ryhmänvetämistaitoja ja osaamista, miten käsitellään erityyppisiä ihmisiä. Nuoret ovat saaneet valtavaa itsevarmuutta, vaikka ovat vanhempansa mukaan vaikuttaneet erilaisilta kuin isosten olettaisi olevan. Vanhemman mukaan on todella hyvä, että nuorilla on ollut paikka, missä olla ja paikka on ollut päihteetön. (Haastattelu 3.)

Jotkut vanhemmat kannustavat nuortansa seurakuntaan, ja ainakaan haastattelemallani vanhemmalla ei kannustus ollut mennyt hukkaan. On myös vanhempia, jotka eivät kannusta, mutta toivovat mielessään nuorensa löytävän seurakunnan. Joissakin perheissä kirkko kuuluu kulttuuriin, ja vanhempien omasta taustasta huolimatta lapset ovat kuuluneet kirkkoon. Nuoret saavat seurakunnasta ystäviä, sosiaalisuutta, ryhmänohjaustaitoja, esiintymistaitoja, itsevarmuutta ja kasvavat henkisesti. Jos nuori on pohtija, hän saa miettiä seurakunnassa elämänkysymyksiä. Yksi haastattelemistani vanhemmista toteaaakin, että nuori saa seurakunnalta paljon ja nauttii toiminnasta. Haastatteluissa nousi esille nuori, joka on saanut niin paljon seurakunnalta, että voi ”isona” suuntautua kirkolle töihin. (Haastattelu 1-4)

Kaikki vanhemmat kokevat seurakunnan turvalliseksi paikaksi nuorelleen. Haastatteleman vanhempi toteaa, ettei halua idealisoida seurakuntaa eikä se välttämättä ole turvapaikka. Kyseisen vanhemman mukaan kaikista vaihtoehdoista valittuna se on kuitenkin turvallisin ja hyvä juttu eikä nuoren puolesta seurakunnassa tarvitse kantaa huolta. Leirit ovat valtavan innostavia ja mukavia. Ei ole alkoholia tai tupakkaa leireillä. Haastatteluissa nousi usealta vanhemmalta esiin leirit. Eräs vanhemmista kertoo nuortensa käyvän paljon

leireillä. Leireistä saa hyvät informaatiot, ne ovat turvallisia ja edullisia. Vanhempi kokee hyvänä, että edullisuudella on ajateltu niitäkin, joilla ei ole rahaa. Erityisen hyväksi on koettu, että nuorisotyönohjaaja ilmoittaa, jos nuori ei saavukaan leirille. (Haastattelu 1-4.)

Jos lapsi käy kirkossa niin ajattelen kirkosta ja seurakunnasta positiivisemmin, koska se on osa lapsen elämää. (Haastattelu 3.)

Vaikka vanhemmat eivät olisi itse mukana seurakunnan toiminnassa ja suhtautuisivat jopa negatiivisesti kirkkoon, seurakunnan nuorisotyö voidaan silti kokea hyvänä asiana. Mielestäni ylläoleva lainaus osoittaa, että seurakunnan panostaessa nuoriin, saadaan positiivista ilmapiiriä kirkosta levitettyä koteihinkin. Nuoret ovat vanhemmilleen tärkeitä, joten seurakunnan on oltava luottamuksen arvoinen, jotta positiivinen kuva kirkosta pysyy eikä horju.

Haastatteluissa nousi myös esiin positiivisena Tapiolan seurakunnan suvaitsevaisuus. Erään haastateltavan kokemus nuoruudestaan oli kovin hankala seurakunnan suhteen, ja hän koki iloa, että nykyään nuoret saavat olla omia itsejään ja Tapiolan seurakunnassa hyväksytään erilaiset ihmiset. (Haastattelut)

Neljäs haastateltava koki, ettei nuorten seurakunnassa käynti ollut vaikuttanut häneen mitenkään. Hänen suhtautumisensa kristinuskoon ja kristilliseen kirkkoon oli hyvin negatiivinen. Silti hän halusi nuortensa tekevän itse päätökset eikä rajoittanut seurakunnan toimintaan osallistumista. (Haastattelu 4.)

5.3 Rippikoulun jälkeinen nuorisotyö

Pieni palkka isosuudesta koetaan positiiviseksi. Isosille osoitetaan sitä kautta arvostusta. Nuoret viihtyvät seurakunnassa, sillä eiväthän he muuten kävisi siellä. Seurakunnassa on paljon harrastusmahdollisuuksia. (Haastattelu 3.) Nuoret ovat haastavassa iässä. Nuorisotyönohjaajia on erilaisia, ja vanhempi saa kuunnella palautetta kotona. Toiset ovat suosittuja nuorisotyönohjaajia ja sama on

papeissakin. Vanhempi toteaa nuorille ihmisten olevan erilaisia ja kaikkien kanssa ei "synkkää". Vanhempi mainitsee positiivisena vanhainkodissa käynnin, josta nuoret olivat pitäneet valtavasti. (Haastattelu 3.)

Vanhemmalla on muuttunut seurakunnasta valtavasti käsitys oman nuoruuden jälkeen, mutta varmaan seurakuntakin on muuttunut. Tapiolan seurakunta on onnistunut erityisen hyvin isosten suhteen: muualla isosista alitarjonta, mutta Tapiolassa ylitarjonta. Tässä on positiivinen kierre. Edelliset ovat halunneet isosiksi, joten seuraavatkin haluavat. Isoet hoitavat vastuullisesti isosuutensa, vaikka osa lopettaakin kesken. Hyvä ettei nuorisotyötä olla taloudellisista syistä kiristämään. (Haastattelu 3.)

Jopa kahdessa haastattelussa nousee kysymättä esille teema: nuoren valitsematta jääminen isoseksi. Teema on selkeästi aiheuttanut surua useissa kodeissa. Seurakunnan toiminta ei ole ollut toivottua. Teema ei kosketa pelkästään Tapiolan seurakuntaa. Eräs haastattelemani vanhempi nostaa kymmeniä vuosia ja useissa seurakunnissa jatkuneen tilanteen esiin: kaikki eivät pääse isosiksi. Isoet ovat vanhemman mukaan aarteita. Hänen mukaansa ote lapsista ja nuorista on menetetty ja kirkko on vieras kristityille lapsille. Hän ei millään ymmärrä, että seurakuntaan vapaaehtoisesti tulevat isoseksi torjutaan. Rippikoulusta eteenpäin olevat vuodet ovat "vaarallisia vuosia" ja vanhempi korostaa, että "tän ikäiset" tahtovat seurakuntaan. Vanhempi ei ymmärrä, miten seurakunnalla on varaa menettää nuoria. Hän korostaa haluavansa vastauksen tähän ja mielellään henkilökohtaisen. Vanhemman mukaan jopa aikuisetkin puhuvat siitä, kun eivät päässeet isoseksi. (Haastattelu 1-4)

Toinen isosteeman esille nostanut kuvailee tilanteen, kun nuori ei päässyt isoseksi. Nuori oli intoa täynnä ja odotti, mille leirille pääsee. Tulikin päätös, ettei valittu leirille isoseksi. Nuori suri asiaa paljon ja ihmetteli, miksi ei päässyt. Vanhempi luuli nuorellaan olevan vahvuuksia isoseksi ja päätyi ottamaan yhteyttä seurakunnan työntekijöihin. Tilanne saatiin selvitettyä, ja perhe oli lopulta tyytyväinen seurakunnan toimintaan. Vanhempi toivoo, että jatkossa valitsematta

nuorelle selvitettäisiin, miksi hän ei pääse isoseksi. Vanhemman mielestä vastuulliseen kasvatukseen kuuluu käydä keskustelu nuoren kanssa ja antaa palaute. Hän myös toivoo, että jatkossa Tapiolan seurakunta voisi jollain tavalla pehmittää etukäteen valitsematta jääneen tilannetta esimerkiksi henkilökohtaisen keskustelun avulla. Ei ole hyvä saada tieto kirjeenä ja vanhempien joutua soittelemaan perään. (Haastattelu 1-4)

Haastatteluuni osallistui vanhempi, joka ei juuri tunne seurakunnan toimintaa, mutta hänelle tulee mieleen seurakunnan käynnit kouluilla. Järjestelmällinen isostoiminta on "fiksun tuntuinen laitos". Käsityksiin kirkosta ei ole tullut isompaa muutosta. Nuoren myötä vanhempi on nähnyt kirkon modernimmassa valossa esimerkiksi Lauluyön vuoksi. Vanhemman mukaan se on kivaa yhteisöllisyyttä. (Haastattelu 4) Lauluyö on Tapiolan kirkolla vuosittain järjestetty tapahtuma, jossa nuoret saavat laulaa, soittaa, viettää aikaa yhdessä ja yöpyä kirkolla. Tavoitteena on laulaa Nuoren seurakunnan veisukirja kokonaan läpi, ja tässä on onnistuttu. Tapahtuma on ollut pidetty.

5.4 Ilon aiheita seurakunnasta

Seurakuntaan osallistuminen tuo perheille iloa lähinnä nuorten kautta. Haastattelemani vanhemman mukaan nuori on saanut seurakunnalta mielekästä tekemistä ja kavereita. Nuoren kaveripiiri on laajentunut. Vanhempi ei osaa sanoa nuorensa uskonnollisesta vakaumuksesta. Vanhemman mielestä tyttö pysyy paremmin poissa "pussikaljojen ääreltä." Rippileirille haastateltava perheen nuorta kannustettiin, mutta muuten ei ole kannustettu seurakuntaan.

Perhe on hyötynyt lähinnä nuoren kannalta. (Haastattelu 1-4).

Mä hyödyn siitä, jos mun nuorella on hyvä olla.(Haastattelu 4).

Nuoren hyvinvointi on kaikkein tärkein asia, mutta muuten ei ole ollut perheelle hyötyä. Ei ole ollut mitään haittaa. Hyvä on, että nuorella harrastuksia ja mielekästä tekemistä. Vanhempi ei haluaisi liikaa puuttua nuorten asioihin, joten

ei halua nuorten ja vanhempien välisiä juttuja, sillä nuoret haluaa itsenäistyä. Ei sillä, että hänellä olisi jotain seurakuntaa vastaan, mutta nuoret haluavat tilaa. Isä ei halua, että nuorelle ”tuputetaan jotakin”, mutta ei usko evankelisluterilaisen kirkon tekevän niin. Vastustaisi, jos nuori kävisi esimerkiksi Koivuniemen lahkossa. (Haastattelu 4.)

Hyödyt perheelle nuoren käynnistä: missä nuori viettää aikaansa eli on auttanut että on harrastus tai yhteisö jonka piirissä viettää aikaa. Tää on turvallista. Nuorta tuettu kasvamisessa. Nuori on pystynyt käymään keskusteluja mm. pikkuveljen kanssa. Isoskoulutuksen kautta muun muassa. miten ohjata nuorempia. Vastuuntuntoa tullut jaollaan kyetty vanhempina luottamaan että sisko kattoo veljen perään. Haittaa? ei ole, mutta aikaa menee ja mihin se riittää, mutta ei ole mennyt niin paljon että olisi koulusta tai muusta pois. (Haastattelu 1.)

Vanhempi ei koe hyötyneensä, mutta haittaakaan ei ole ollut (Haastattelu 2). Vanhempi ei tunne muuta työtä seurakunnassa, mutta nuorisotyö on todella hyvää. Arvostus on noussut. Tapiola on avoin kaikille ja se on hyvä asia. Ei haittaa, että nuori käy seurakunnassa. Mielipide-erot eivät ole aiheuttaneet kotona ristiriitoja. Rippikoulu ei ollut nuorelle pakko, vaan ”protukin ois ollu ok, mutta joku leiri, koska ”kasvatustyötä”. Vanhempien huomioinnista ei negatiivista palautetta. (Haastattelu 3.)

Haastatteluissa nousi esiin monikulttuurisuus. Monikulttuurisuutta seurakunnassa voisi kehittää. Siitä saattaisi olla apua ja iloa. Mahdollisuus päästä mukaan olisi tärkeä. Kaikissa haastatteluissa ei teemaa nostettu esiin sanalla ”monikulttuurisuus”, mutta vanhempien arvot ovat sellaisia, että he pitävät asiaa tärkeänä. Haastattelemani perheen vanhempi kertoi, että hänen nuorensa ystävä oli tullut mukaan rippikouluun, vaikka nuoren ystävä ei kuulunut kirkkoon. Vanhempi nostaa esille kysymyksen, miten maahanmuuttajalapset pääsisivät paremmin mukaan seurakunnan toimintaan. Haasteena tässä on tietysti näiden

maahanmuuttajanuorten kodin suhtautuminen, varsinkin jos perhe ei kuulu kirkkoon. (Haastattelu 1-4.)

On mukavaa, että rippikoulu vetää melkein koko ”ikäryhmäskaalaa”. Nuoret saattavat nähdä sellaista, mitä eivät koulussa tai muualla elämässään kohtaa. Rippikouluun tulee nuoria erilaisista taustoista. Nuori näkee erilaisia ihmisiä kuin omat ystävänsä. (Haastattelu 1-4)

5.5 Vanhempien toiveet seurakunnalle

Vanhemmilla on monia toiveita seurakunnalle. Tärkeä toive on saada monikulttuurisuus voimavaraksi seurakuntaan. Pääosin vanhemmat ovat kuitenkin tyytyväisiä. Päällimmäisinä toiveina nostaisin esiin työikäisten toiminnan lisäämisen, isosvalintojen avoimuuden lisäämisen ja nykyisten hyvien käytäntöjen pysymisen samana. Yksi haastatelluista vanhemmista toivoo uskallusta rukoilla. Hän tarkoittaa sillä ihan nuorten toiminnassakin rukoilua. Eräs nuorisotyönohjaaja on vanhemman mukaan tehnytkin sitä. Nuoret pitävät vanhemman mukaan myös avoimesta hengellisyydestä. (Haastattelu 1-4)

Maailma vie. Toivoisin nuorista kiinni pitämistä ja kasvamista heidän kanssaan. Toiminta loppuu joskus.

Vanhempien huomiointiin liittyen eräs vanhempi toteaa nuorensa olevan jo niin vanha, ettei seurakunnan tarvitse erikseen huomioida vanhempia. Nuori elää jo omaa elämäänsä. Yleisellä tasolla voisi vanhempia huomioida. Vanhemmat tiedot tulevat nuoren kautta, eikä hän muuta kautta tiedäkään oikein, mitä seurakunnassa tapahtuu. Yhtä lukuun ottamatta haastattelemani vanhemmat eivät toivoneet lisää toimintaa vanhemmille. (Haastattelu 1-4) Nuorisotyö ei ehkä olekaan paikka, missä tehtäisiin laajasti perheiden kanssa yhteistyötä.

Kyllä minä toivoisin, että Tapiolassa olisi enemmän toimintaa työikäisille. Tapahtumat päivällä eli oletetaan kävijöiden olevan

eläkeläisiä. Ja uskallettaisiin nostaa aiheita oikeasta elämästä. esim. murrosikäisen karmeudet, joita joutuu kohtaamaan.
(Haastattelu).

Työikäisten toiminnan puute on tosiseikka, jonka kuka tahansa voi varmentaa seurakunnan ilmoituksista, Tämä seikka oli sellainen, jota en osannut olettaa vanhemmalta nousevan esiin. Ehkä se oli niin itsestään selvä asia, etten ajatellut sitä. Mielestäni seurakunnan pitäisi huomioida tämä vakavasti. Jos vanhempi toivoo toimintaa myös itselleen, asiaa kannattaisi lähteä kehittämään. Kysyin haastatteluissani myös vanhempien aktiivisuudesta seurakunnassa. Vastaus oli useimmiten ”en osallistu”, mutta eiväthän he voi osallistua, jos toimintaa ei ole.

Ei ole nuori vaikuttanut käynteihin.

Vanhempi on ruvennut seuraamaan enemmän seurakunnan lehteä. Käyntien määrään kirkossa ei ole nuori vaikuttanut. Perhe on käynyt vanhemmille tarkoitetuissa tilaisuuksissa. Äiti ei kaipaa enempää seurakunnan vanhemmille järjestämää toimintaa, sillä kyseessä on jo hänen kolmas lapsensa. On hyvä, että isosten vanhemmille on ilta, koska muuten ei ymmärrä työn vaativuutta. (Haastattelu 3). Neljäs haastattelemani vanhempi on nuoren vaikutuksesta osallistunut ainoastaan konfirmaatioon (Haastattelu 4).

Useimmat haastattelemani vanhemmat eivät koe suoria mielipidemuutoksia nuorensa seurakunnassa käynnistä johtuen, mutta keskusteluissa nousee silti tärkeitä seikkoja esiin. Vaikka seurakunta ei ole läheinen, nuoren käynti voi tuntua hyvältä. Tapiolan seurakunnassa korostuu modernius ja suvaitsevaisuus vanhemmille uusina ja positiivisina asioina. (Haastattelu 1-4.)

Mielikuva on muuttunut positiivisemmaksi.

Nuoren seurakuntaan osallistuminen on vaikuttanut arvoihin haastattelemani vanhemmalla. Oma rippikoulu oli hyvin ahdasmielinen, mutta vanhempi on nyt kokenut kirkon aivan erilaisena. (Haastattelu 3.) Haastattelin vanhempaa, jonka mukaan nuoren käynti seurakunnassa ei ole vaikuttanut arvoihin eikä vienyt toiseen suuntaan ajattelua. Kirkosta on tullut ahdasmielinen kuva, mutta nuoren kautta se ei välity. Perheen isän mukaan ”jos lapsi käy kirkossa niin ajattelen kirkosta ja seurakunnasta positiivisemmin, koska se on osa lapsen elämää”. Vanhemmalle ei herää erityisiä tunteita nuoren kirkossa käynnistä vaan tärkeintä on, että nuorelle on hyvä olla. Kirkko on ollut hyvää oloa edistävä asia, joten on positiivista vanhemmalle, että nuori käy täällä. (Haastattelu 4.)

...kastanu meidän lapsen ja joskus siunais mut haudan lepoon”(Haastattelu 4).

Kaikilla vanhemmilla ei ole suurempia toiveita seurakunnalle. Eräs vanhempi toivoo vain, että tuttu pappi kulkisi heidän elämässään mukana kirkollisten toimitusten kautta. (Haastattelu 1-4.) Mielestäni tätä toivetta pitää kunnioittaa. Kaikki eivät halua osallistua aktiivisesti seurakunnan toimintaan, mutta heidän elämässään nämä kirkolliset juhlat ovat niitä hetkiä, jolloin seurakunnan läsnäolo on toivottua,

6 JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

Mielestäni nuorisotyötä tekevien kautta Suomen olisi hyvä tiedostaa vahvemmin, että ainakin Tapiolassa vanhemmat kokevat seurakunnan turvallisena paikkana nuorelleen ja luottavat seurakuntaan. Tapiolassa on oltu luottamuksen arvoisia. Hyvistä käytännöistä kuten soittamisesta vanhemmille, jos nuori ei tulekaan leirille lähtevään linja-autoon, on syytä pitää kiinni. Ajattelen, että muidenkin seurakuntien kuin Tapiolan olisi hyvä selvittää vanhempien toiveita ja ottaa ne huomioon. Nuorisotyö on nuoria varten, mutta nuoret tulevat aina jostain

taustasta seurakuntaan. Paanasen ja Tuomisen (2005, 9) mukaan nuorisotyö on kirkon ylpeydenaihe, ja tutkimukseni todistaa omalta osaltaan näin olevan.

Vanhempien vastaukset olivat melko yhteneviä. Riippumatta perheen taustasta, kaikki olivat tyytyväisiä Tapiolan seurakunnan nuorisotyöhön. Jokainen vanhempi oli saanut jotakin positiivista kokemusta seurakunnasta. Vanhemmat kokevat, että seurakunta on turvallinen paikka nuorelleen. Tapiolan seurakunnan voi todellakin sanoa onnistuneen näiden vanhemmilta kerättyjen kokemusten perusteella.

Välitin Tapiolaan korostetusti tiedon, että isosvalinnat ovat aiheuttaneet mielipahaa. Tapiolassa mietitään kehittämistä valinnoista ilmoittamisen suhteen. Itse jäin pohtimaan teemaa kovastikin. Kaikki eivät mahdu leireille, mutta heräsin haastattelujen myötä huomaamaan, kuinka kamalalta ”kaikki eivät mahdu” kuulostaa. Seurakunnassahan nimenomaan pitäisi olla tilaa kaikille. Itselläni ei ole ratkaisua tai edes ehdotusta ongelman poistamiseen, mutta jotenkinhan asiaan pitäisi löytää ratkaisuja. Ehkä tässä voisi olla jatkotutkimusaihekin: miten saada isoset mahtumaan leireille tai miten saada kaikki tyytyväiseksi. Ongelma ei kosketa pelkästään Tapiolaa. Tiedän jopa seurakunnan, jossa kaikki eivät mahtuneet isoskoulutukseen. Silloinhan nuori ei saa edes mahdollisuutta pyrkiä isoseksi. Teemaa on käsitelty kirjallisuudessa, mutta en löytänyt sieltäkään selkeää vastausta tähän haasteeseen. Sekä Köykkä (2014, 47) että Porkka (2004, 43–46) toteavat isosvalinnat hankaliksi, mutta eivät anna yhtä ainoaa ratkaisumallia, jolla ongelma saataisiin poistettua.

Tapiolalaiset vanhemmat kokevat hyvänä asiana kirkon suvaitsevaisuuden ja modernit arvot. Näin ei ole kuitenkaan kaikkialla Suomessa vaan sekä ihmiset että kirkko saattavat olla sulkeutuneita. Tapiolan esimerkki kuitenkin osoittaa, että avoimuudella saadaan hyviä tuloksia aikaan. On tärkeää, että kirkossa on aidosti tilaa kaikille. Monikulttuurisuus on vielä Tapiolassakin asia, jota pitäisi kehittää. Valmiuksia siihen on kyllä ja seurakuntalaisetkin pitävät asiaa tärkeänä, kuten haastatteleman vanhempi osoitti. Aiheeseen liittyen totean vielä, että

hengellisyyttä ei kuitenkaan pidä häivyttää. Sain kuulla haastatteluissani positiivista palautetta Tapiolan hengellisyydestä. Kristinusko ja suvaitsevaisuus eivät ole toisiaan poissulkevia asioita. Nuorisotyö on lähtökohdiltaan hengellistä toimintaa (Launonen 2007, 1).

Kukaan haastattelemieni perheiden nuorista ei ole osallistunut muiden kristillisten järjestöjen toimintaan. Isoskoulutuksen ja varsinaisen nuorisotyön lisäksi haastatteluissa nousi esiin kerhon ohjaaminen, lasten hoitaminen, partio ja Nuisku. (Haastattelu 1, 2, 3, 4) Nuisku- kurssilla opetellaan ihmissuhdetaitoja sekä vahvistetaan puhumiseen, kuuntelemiseen ja ristiriitojen ratkaisemiseen liittyviä taitoja (Nuorten keskus 2015).

Kotiseurakunnasta tulee nuorelle läheinen. Välttämättä uudelle paikkakunnalle opiskelujen perässä muuttaessa ei löydy seurakuntaa tai sitä ei edes haeta. Asuinalueenkaan vaihtuessa ei nuori halua vaihtaa seurakuntaa, jos vain alkuperäisessä pystyy vielä käymään. (Haastattelu 1-4). On tarkoituksenmukaista, että nuoren seurakuntayhteys säilyy myös muutoissa, aikuistumisen kynnyksellä ja sen jälkeen. Nuorten aikuisten toimintaa on Suomessa kehitetty, mutta edelleen asiaan pitäisi kiinnittää huomiota.

Kirkon tutkimuskeskuksen (2008, 20) mukaan suomalaisten arvot ovat muuttuneet minäkeskeisempään suuntaan. Tutkimukseen osallistuneilla vanhemmilla ei ollut erityisen minäkeskeisiä arvoja, vaan he katsoivat enemmänkin yhteisöä. Vanhemmille oli tärkeää vastustaa rasismia ja olla suvaitsevaisia. Heillä oli perinteiset arvot kunniaa kuten perhe ja työ. On mahdollista, että Tapiola on modernina alueena jollain tavalla edelläkävijä. Niin sanotusti hyvät arvot saattavat korostua Tapiolassa. Kirkon tutkimuskeskus (2008, 20) ei ole väärässä, mutta oli mielenkiintoista havaita tapiolalaisten vanhempien arvojen erilaisuus Suomen nykytilaan verrattuna.

Valmiiden kysymysten käyttö oli hyvä asia. Kysymyslistaa seurattessani sain varmistettua, että kaikilta vanhemmilta tuli kysytyä samat asiat. Kysymykset olisi

kuitenkin ehkä voinut vaihtaa teemoihin. Sujuvasti, keskustelun kautta, edenneissä haastatteluissa kysymykset tuntuivat rikkovan keskustelua. Toisaalta kysymykset kuitenkin helpottivat tilannetta, sillä sanottavan loppuessa pystyi suoraan sanomaan jotakin. Pystyin keskittymään vanhempaan enkä siihen, mitä kysyn tai tiedustelen seuraavaksi. Tutkimustulokset olivat kysymysten avulla todennäköisesti johdonmukaisempia ja vertailukelpoisempia kuin ilman valmiita kysymyksiä. Täytyy huomioida, että kysymykseni ovat vieneet haastattelua ajattelemaani suuntaan, saattaneet sisältää ennakkooletuksia ja ovat saattaneet ohjata vanhempien ajatuksia. Ilman kysymyksiä olisi voinut saada aidompia vastauksia.

Rippikoulu on ollut kirkon vetonaula, ja se toimii ilmeisesti edelleenkin sisäänheittäjänä seurakuntiin. Suomessa nuoret ovat useimmiten todella tyytyväisiä rippikouluunsa, joten nuorten tulo seurakuntaan juuri rippikoulun jälkeen ei ole yllättävää (Ilg ja Schweizer 2010, 161). Huomionarvoista on, että nuori saattaa tulla seurakuntaan täysin itsenäisesti. Kodilla ei tarvitse olla hengellistä taustaa, jotta nuori löytäisi seurakunnan. Niemelän (2007, 121) mukaan kodin uskonnollinen kasvatus ei ole yhteydessä isoskoulutukseen lähtemiseen tai seurakunnan nuorisotoimintaan osallistumiseen. Seurakunnan löytävä nuori voi antaa vanhemmillensakin paremman kuvan kirkosta. On tärkeää huomioida, että seurakunta vaikuttaa koteihin nuorten kautta. Itse en ymmärtänyt tätä ennen tutkimustani.

Vanhemmat eivät juurikaan kokeneet tarvetta nuorisotyön perhetyölle. Yksi vanhemmista olisi toivonut työikäisille toimintaa, jossa nostettaisiin perheiden haasteita esille. (Haastattelu 1-4.) Seurakunnilla on haasteena eri työalojen yhteistyö perheiden tukemiseksi (Sutinen 2014). Nuorisotyöllä ei ehkä ole valmiuksia järjestää laajamittaista perhetyötä, mutta yhteistyöllä voitaisiin saada paljon aikaan. Vaikka haastattelemani vanhemmat eivät kokeneet tarvitsevan perhetyötä, ei se kerro perhetyön olevan turhaa. Uskon, että monetkin tapiolalaiset voisivat hyötyä aktiivisesta perhetyöstä. On myös mahdollista, että en esittänyt kysymyksiä perhetyöstä riittävän selkeästi vanhemmille. En käyttänyt

haastatteluissani termiä ”perhetyö”, mutta kysyin kyllä asiasta kahdella eri tavallakin (liite 1). Jos minulla olisi ollut jokin konkreettinen esimerkki perhetyöstä, vanhemmat olisivat voineet innostuakin. Toisaalta kaikkea ei ehkä ymmärretä perhetyönä, vaikka työ olisikin perhetyötä. Sutisen (2014) mukaan seurakunnan järjestämät juhlat, tapahtumat ja vanhempainillatkin ovat perhetyötä. Itse en ollut huomionnut tätä, vaan näin aikaisemmin perhetyön nimenomaan tietyn työalan järjestämisen toimintana. On mahdollista, että tapiolalaiset vanhemmat käyvätkin perhetyössä ja toivoisivat sitä, mutta eivät luokittele toimintaa perhetyöksi.

7 POHDINTA

Haastatteluissa kerätyt kokemukset ovat arvokkaita. Mielestäni oli tärkeää ja kuten Tapiolassa toivottiinkin, kohdata vanhemmat kasvokkain. On eri asia kerätä tilastoja kuin kohdata ihmisiä. Haasteena oli kuitenkin, ettei tutkimuksestani voi vetää tuloksia vaikuttavuudesta. Olisi kiinnostaa tietää nuorisotyön vaikuttavuudesta vanhempiin. Siihen on kuitenkin hankala saada riittävästi vanhempia. Työstä olisi voinut saada kattavamman, jos olisin saanut enemmän vanhempia haastateltavaksi. Asiaan olisin voinut ehkä vaikuttaa lähettämällä vielä enemmän kutsuja ja lisäämällä aikaväliä, jolloin suoritin haastattelut. Toisaalta kyseessä on vain kokemuksien kerääminen, joten useamman haastattelun suorittaminen olisi voinut olla tarpeellontakin.

Kirkon nuorisotyössä vanhempia kohdataan lähinnä rippikoulun yhteydessä. Tapiolassa on järjestetty myös isosten vanhemmille tapahtuma. Perhe ei juurikaan ole Suomessa näkyvillä seurakuntien nuorisotyössä, vaikka uskon monien nuorisotyöntekijöiden kyllä huomioivan perheen. Selkeää strategiaa perheiden kohtaamiseen ei ole, vaan se on enemmänkin yksittäisten seurakunnan työntekijöiden varassa. Mielenkiintoista on, miksi näin on. Kirkon julkaisujen perusteella voi saada vaikutelman, ettei perhettä pidetä kasvatuskumppanina tai yhteistyötä perheen kanssa ei koeta tärkeäksi. En kuitenkaan usko, että näin todella on. Silti herää kysymys, miksi perheet on

unohdettu. Mielestäni nuoren kasvuympäristö pitäisi huomioida vahvemmin nuorisotyössä, ja ilmeisesti uudessa rippikoulusuunnitelmassa huomiointia onkin lisätty.

Opinnäytetyölleni ja haastattelututkimuksella asetetut tavoitteet täyttyivät. Teoriaosuuteen oli hankala löytää lähteitä, mutta onnistuin siinä mielestäni hyvin. Haastatteluista sain kattavasti tietoa ja kokemuksia. Haastattelutilanteet onnistuivat hyvin.

Tutkimuksen tekoa olisi ehkä pitänyt suunnitella enemmän. Tarkoitan tällä lähinnä johdonmukaisuutta ja suunnitelmallisuutta. Nyt opinnäytetyöni vain eteni eteenpäin. Tutkimusmenetelmää olisi voinut etukäteen pohtia tarkemmin. Kysymyksiäni jäin myös pohtimaan, sillä kaikissa haastatteluissa en käyttänyt kysymyksiä kuin teemana tai vain osan kysymyksistä, sillä keskustelu sujui muutenkin. Kysymyksiini siis vastattiin kysymättäkin. On mahdollista, että alun perinkin olisi kannattanut valita jonkinlainen teemahaastattelu. Koulutukseni ei olisi ehkä ollut riittävä siihen kuitenkaan.

Yhteistyö Tapiolan seurakunnan kanssa onnistui erittäin hyvin. Voin lämpimästi suositella Tapiolaa yhteistyökumppaniksi. Sain heiltä tärkeän aiheen, ja toivon, että he voivat oikeasti hyötyä työstäni.

Opinnäytetyön tekeminen kehitti omaa työnäkyäni. Jouduin perehtymään laajaalaisesti omaan ammattialaani, kun etsin teoriaa ja analysoin haastatteluja. Koen, että voin ammentaa opinnäytetyöstäni paljon työelämään. Ymmärrän nyt, kuinka tärkeää nuorisotyö on myös vanhemmille.

Työn tärkein tulos oli, että nuorisotyö antaa vanhemmille hyviä kokemuksia. Haastattelin vanhempia, joilla osalla oli huonojakin kokemuksia kirkosta. Nuorten kautta saatu hyvä kokemus vaikutti vanhempien ajatuksiin positiivisesti kirkosta. On mahdollista, että vanhemmat antoivat tietoisesti positiivisia vastauksia. En kuitenkaan usko siihen, sillä silloin he olisivat todennäköisesti jättäneet sanomatta negatiivisen palautteen.

Aiempiin tutkimuksiin ja opinnäytetöihin verrattuna työni edustaa samankaltaista linjaa. Vanhemmilla on odotuksia ja toiveita kirkolle, ja tärkeää heille on kirkon edustamat positiiviset arvot. Useimmat vanhemmat kokevat hyvänä hengellisyyden ulottuvuuden. Muissakin tutkimuksissani kuten omassani korostui tärkeimpänä lapsen tai nuoren hyvinvointi.

Kasvoin ammatillisesti paljon. Opin teoriaa ja löysin nuorisotyöstä itselleni uuden ulottuvuuden: vanhemmat. Aikaisemmin olin kohdannut vanhempia vain nuortenilloissa ja ohimennen leirille lähtiessäni, mutta nyt sain tutustua muutaman vanhemman ajatuksiin syvällisesti. Uskon, että opinnäytetyöni antaa minulle paljon työelämässä.

LÄHTEET

- Aaltonen, Heli; Pruuki, Lassi; Saarainen, Pekka 2004. Rippikoulun käsikirja. Kirjapaja.
- Alaja, Kristiina: Kasvun keskellä 2007. Elämää murrosikäisen vanhempana. Kotimaa-yhtiöt Oy/Kirjapaja.
- Eskola, Jari 2001. Laadullisen tutkimuksen juhannustaiat. Teoksesta Ikkunoita tutkimusmetodeihin II. Toim. Aaltola, Juhani ja Valli, Raine. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Eskola, Jari ja Suoranta, Juha 2008. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: osuuskunta Vastapaino.
- Espoon seurakunnat 2015. Tapiolan seurakunta. <http://www.espoonseurakunnat.fi/web/tapiolan-seurakunta> Viitattu 24.03.2015.
- Halme, Lasse 2008. Uskonto ja kasvatus vuorovaikutuksena. Helsinki: Lasten Keskus.
- Halme, Lasse 2010. Uskonto ja yksilö. Teoksessa Kokonaisvaltainen kasvatus, lapsi ja uskonto toim. Ubani, Martin, kallioniemi, Arto ja Luodeslampi, Juha. Helsinki: Lasten Keskus.
- Helsingin seurakunnat 2015. Helsingin seurakunnat. www.helsinginseurakunnat.fi/seurakunnat.html Viitattu 02.10.2015 Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirkko ja Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. Hämeenlinna: Kustannusosakeyhtiö Tammi, Kariston Kirjapaino Oy.
- Hämäläinen, Ulla ja Kangas, Olli 2010. Perhepiirissä. Kela.
- Ijäs, Kirsti 2009. Arvot asuvat kotona. Kirjapaja.
- Ilg, Wolfgang ja Schweizer, Friedrich 2010. Researching Confirmation Work in Europe: The Need for Multi-Level Analysis for Identifying Individual and Group InFLuences in NON-Formal Education. Teoksessa Chris Hermans (toim.) Journal of Empirical Theology 23 (2010). Brill Academic Publishers.

- Innanen, Tapani ja Niemelä, Kati 2009. Rippikoulun todellisuus. Kirkon tutkimuskeskus.
- Kaarenoja, Jenni ja Rintala Heli 2009. Vanhempien odotukset Tikkurilan seurakunnan lapsi- ja perhetyötä kohtaan. Diakoniaammattikorkeakoulu, opinnäytetyö.
- Katekismus 2011. Suomen evankelis-luterilainen kirkko.
- Kirkon tutkimuskeskus 2008. Monikasvoinen kirkko. Suomen evankelisluterilainen kirkko vuosina 2004-2007. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 103. Porvoo: WS Bookwell oy.
- Kuula, Arja 2006. Tutkimusetiikka. Tampere: Vastapaino.
- Köykkä, Arto 2014. Nuorisotyön alkeet ja jatko. Nuorten Keskus.
- Lagström, Hanna; Pösö, Tiina; Rutanen, Niina ja Vehkalahti, Kaisa 2010. Lasten ja nuorten tutkimuksen etiikka. Nuorisotutkimusseura.
- Launonen, Pekka 2007. Kirkon nuorisotyö – Hengellisen, pedagogisen ja sosiaalisen kolmiyhteys. Nuorten keskus.
www.nuortenkeskus.fi/binary/file/-/fid/390 Viitattu 19.10.2015.
- Launonen, Pekka 2008. Kasvattava ja palveleva kirkko – kristillinen lapsi- ja nuorisotyö historian murrosvaiheessa. Teoksessa Jouko Porkka (toim.) Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Helsinki: Lasten keskus
- Lyytinen, Paula; Korhokangas, Mika ja Lyytinen, Heikki 1997. Näkökulmia kehityspsykologiaan. WSOY.
- Muhonen, Mervi & Tirri, Kirsi 2008. Mitä on kristillinen kasvatustieteet? Teoksessa Jouko Porkka (toim.) Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Helsinki: Lasten keskus/ LK kirjat.
- Myllyniemi, Sami 2006. Teoksesta Nuoret ja uskonto. Wilska, Terhi-Anna. Uskon asia. Nuorisobarometri 2006. Helsinki: Nykypaino.
- Niemelä, Kati 2007. Rippikoulusta aikuisuuteen. Kirkon tutkimuskeskus.
- Nuorisotiimi 2015. Vanhemmille. Tapiolan seurakunta.
<http://www.paheksuvakirahvi.fi/index.php?/info/vanhemmille/>
Viitattu 13.10.2015

Nuorten keskus 2015. Nuisku-peruskurssi.

<http://www.nuortenkeskus.fi/fi/valineita/koulutus/kaikki+kurssit+ja+koulutukset/nuisku-kurssi/> Viitattu 20.10.2015.

Nuorisotyön tallentamiskeskus 2013. Sanastoa.

<http://www.nuoperi.fi/sanasto2.php?id=22> Viitattu 13.10.2015.

Paananen, Terhi 2008. Ihana, kipeä nuoruus – naamion takana ahdistus ja elämänilo. Teoksessa Nuorten sielunhoidon käsikirja. Toim. Pruuki, Heli. Helsinki: Lasten Keskus.

Paananen, Terhi ja Tuominen, Hans 2005. Lukijalle. Teoksessa nuorisotyön käsikirja. Toimittaneet Paananen, Terhi ja Tuominen, Hans. Helsinki: Kirjapaja.

Paheksuva kirahvi 2015. Isoskoulutus. Tapiolan seurakunta.

<http://www.paheksuvakirahvi.fi/index.php?/nuoret/isoskoulutus/> Viitattu 13.10.2015.

Petäjä, Heljä 2008. Varhaiskasvatuksen uskontokasvatus. Teoksessa Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Toimittanut Porkka, Jouko. Helsinki: Lasten keskus.

Porkka, Jouko 2004. On kunnia olla isonen – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon isostoiminta 2000-luvun alussa. Kirkkohallitus.

Porkka, Jouko 2009. Rippikoulusta seurakunnan vapaaehtoistyöhön – isoseksi haluamisen motiivit ja odotukset. Teoksessa Rippikoulun todellisuus. Toimittaneet Innanen, Tapani ja Niemelä, Kati. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.

Pruuki, Heli 2008. Nuori ja kaverisuhteet. Teoksessa Nuorten sielunhoidon käsikirja. Toim. Pruuki, Heli. Helsinki: Lasten Keskus Oy.

Pruuki, Lassi 2010 a. Hengellinen lapsi. Toim. Jokela, Eero ja Pruuki, Heli: Jo iso, vielä pieni. Kouluikäisen lapsen maailma. Lasten keskus.

Pruuki, Lassi 2010 b. Rippikoulun pikkujättiläinen. Lasten keskus.

Pääkkönen, Satu ja Tolppila, Salla 1999. Ollako vai eikö olla – seurakuntanuori. Diakonia-ammattikorkeakoulun opinnäytetyö.

Riekkinen, Wille 2008. Kristillisen kasvatuksen lähtökohdista. Teoksessa Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Toimittanut Porkka, Jouko.

Helsinki: Lasten keskus.

Rippikoulusuunnitelma 2001. Suomen evankelis-luterilainen kirkko.

Rönkä, Anna ja Kinnunen, Ulla 2002. Perhe ja vanhemmuus. PS-kustannus.

Rönkä, Kaisa; Malinen, Tiina ja Lämsä Tiina 2009. Perhe-elämän paletti.

Vanhempina ja puolisona vaihtelevassa arjessa. PS-kustannus.

Sakasti 2015. Kirkon perhetyö. Suomen evankelisluterilainen kirkko.

www.sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content386525 Viitattu
24.10.2015

Sinkkonen, Jari: Lapsen kanssa hyvinä ja pahoin päivinä 1998. 8.painos.

WSOY.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2012. Nuoret seurakuntalaisina. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkkohallituksen julkaisuja 2012:6.

Helsinki: Kirkkohallitus.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2015. Nuorisotyö.

<http://www.evl2.fi/sanasto/index.php/Nuorisoty%C3%B6> Viitattu
13.10.2015

Sutinen, Päivi 2014. Seurakunnan lapsi- ja perhetyön luentomateriaalit.

Diakonia-ammattikorkeakoulu 06.02.2014.

Tahkokallio, Keijo 2001. Kotipesän lämpöä etsimässä. Helsinki: Werner Söderström Osakeyhtiö.

Tukeva, Pekka 2005. Isostoiminnan kehittäminen osana rippikouluprojektia.

Teoksessa nuorisotyön käsikirja. Toimittaneet Paananen, Terhi ja Tuominen, Hans. Helsinki: Kirjapaja.

Vilka, Hanna 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Liite 1: Haastattelukysymykset

Osassa haastatteluissa kysymyksiä on käytetty vain runkona ja

apukysymyksinä, sillä teema on edennyt keskustelun myötä paremmin.

Jokaisessa haastattelussa on kuitenkin käsitelty tai ainakin kysytty samat asiat.

Minkä ikäinen nuorene on nyt? Kauanko hän on käynyt seurakunnassa? Kerro, mihin toimintaan nuoresi on osallistunut ja osallistuu tällä hetkellä Tapiolan seurakunnassa?

Käykö nuoresi jossakin muussa kristillisen seurakunnan tai järjestön toiminnassa? Missä?

Miksi nuorene käy juuri Tapiolan seurakunnassa?

Oletteko kannustaneet nuortanne osallistumaan seurakunnan toimintaan?

Millaiset arvot teillä kotona on? Onko arvoissa tapahtunut muutoksia nuorestanne johtuen?

Mitä koet nuoresi saaneen osallistumisesta seurakunnan toimintaan?

Miltä sinusta tuntuu ja mitä tunteita sinulla herää, kun ajattelet nuoresi käyvän seurakunnassa?

Onko perheenne hyötynyt jollakin tavalla nuorene seurakuntaan osallistumisesta?

Onko nuoren seurakunnassa käynnistä ollut jotakin haittaa perheellenne?

Onko perheessänne mielipide-eroja seurakunnan toimintaan osallistumisesta?

Miten toivoisit Tapiolan seurakunnan huomioivan vanhemmat? Mitä odostat seurakunnan toiminnalta ja työntekijöiltä?

Onko oma osallistumisenne seurakunnan toimintaan lisääntynyt johtuen nuoren seurakunnassa käymisestä?

Mitä ajattelet seurakunnasta? Onko mielipiteesi muuttunut? Mitä arvostat seurakunnassa?

Onko sinulla vielä jotakin, minkä haluaisit tuoda esille liittyen nuoren seurakunnan käymisen vaikutuksista vanhempiin?

Liite 2: Kirje vanhemmille

Hyvät vanhemmat, otan yhteyttä opinnäytetyöhöni liittyvän tutkimuksen merkeissä. Opiskelen Diakonia-ammattikorkeakoulussa sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönohjaajaksi, ja teen tutkimusta, miten lasten ja nuorten osallistuminen seurakunnan toimintaan vaikuttaa vanhempiin. Tutkimukseni

toteutan haastatteluilla, ja siksi lähestyn teitä. Perheenne lapsista tai nuorista joku/jotkut ovat osallistuneet Tapiolan seurakunnan toimintaan. Pyytäisin, että saisın haastatella teitä vanhempia aiheeseen liittyen.

Opinnäytetyöni tarkoitus on selvittää nuorten seurakuntaan osallistumisen vaikutukset vanhempiin. Vaikutuksilla tarkoitan esimerkiksi arvojen, asenteiden ja seurakunnassa käyntien määrän muutosta. On myös tärkeä selvittää, onko asialla ylipäättään vaikutusta. Tätä ei voi tutkia kuin haastattelemalla teitä vanhempia. Osallistumisenne olisi erittäin arvokasta.

Haastattelun kesto on korkeintaan tunnin. Mikäli perheessänne on kaksi huoltajaa, voitte päättää itse, osallistuvatko molemmat huoltajat haastatteluun. Ilmoittakaa silloin, haluatteko saapua yhdessä haastatteluun vai haluatteko teille molemmille yksilöajat. Haastattelut järjestetään Tapiolan kirkolla.

Haastatteluun ei tarvitse valmistautua etukäteen. Teen haastattelun aikana muistiinpanoja ja äänitän haastattelun. Kysyn muun muassa seuraavan kaltaisia kysymyksiä: mitä ajattelut nuoresi osallistumisesta seurakunnan toimintaan, mitä koet sen merkinneen nuorellesi, mitä itse ajattelet seurakunnasta, mitä arvostat seurakunnassa ja mitä odotuksia sinulla on seurakunnan toiminnalta ja työntekijöiltä.

Haastattelut ovat luottamuksia ja tulokset käsitellään hyvää eettistä tutkimustapaa noudattaen. Äänitteet ja muu vastaava materiaali tuhoaan opinnäytetyön valmistumisen jälkeen. Opinnäytetyöhön ei tule nimiä tai muitakaan tunnistetietoja. Ainoastaan te huoltajat ja minä tiedän osallistumisestanne. Tapiolan seurakuntakaan ei ole tietoinen, ketkä osallistuvat, sillä teidät on valittu satunnaisotannalla seurakunnan toimintaan osallistuneiden nuorten vanhemmista.

Opinnäytetyöni on julkinen. Sen valmistuttua voin antaa teille linkin sähköiseen versioon, mutta voitte myös itse löytää sen Theseus-arkistosta. Opinnäytetyöni on suunniteltu valmistuvan marraskuussa 2015.

Päivämääriä, joista voitte valita teille sopivan ajankohdan:

ti 5.5 klo 17, 18, 19 tai 20 17 tai 18	ke 6.5 klo 17 tai 18	to 7.5 klo
ma 11.5 klo 17, 18 tai 19	ti 12.5 klo 17, 18, tai 19	ke 13.5 klo
9 pe 15.5 klo 17, 18 tai 19 klo 18 tai 19	su 17.5 klo 12 tai 13	ma 18.5
ti 19.5 klo 18 tai 19 12 tai 13	to 21.5 klo 17,18 tai 19	su 24.5 klo

Yllämainitut ajat menevät nopeusjärjestyksessä, joten suosittelen vastaamaan ajoissa haastattelupyyntöön. Mikäli ajoista ei mikään sovi, ehdottakaa rohkeasti jotakin muuta aikaa. **Toivon vastausta haastatteluun osallistumisesta viimeistään 03.05.2015 mennessä mieluiten sähköpostitse osoitteeseen** (sähköposti). Voitte ottaa muutenkin yhteyttä, sillä annan mielelläni lisätietoja.

Ystävällisin terveisin

Jenna Keskinen

Diakonia-ammattikorkeakoulun sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyön opiskelija
(yhteystiedot)